

CURIERUL ADVENTIST

DECEMBRIE 2021: RAPORTE + COMUNITATEA TAIZÉ ȘI NOUL
ECUMENISM AL PĂCII + FORMARE (METANOIA) VERSUS
CONFORMARE (SCHEMA) + SĂNĂTATEA - CADRUL BUCURIEI
DEPLINE A VIEȚII + AUTENTICITATEA ȘI ISTORICITATEA TOREI

REVISTĂ LUNARĂ DE INFORMAȚII ȘI INSPIRAȚIE PENTRU AȘTEPTĂTORII REVENIRII DOMNULUI HRISTOS

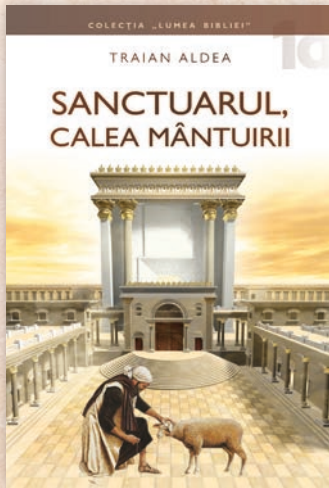

Biserica Adventistă
de Ziua a Șaptea

Urmează-Mă cu aproapele tău!

**ANUL
LUCRĂRII PERSONALE
2021-2022**

TITLURI NOI LA EDITURA VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE

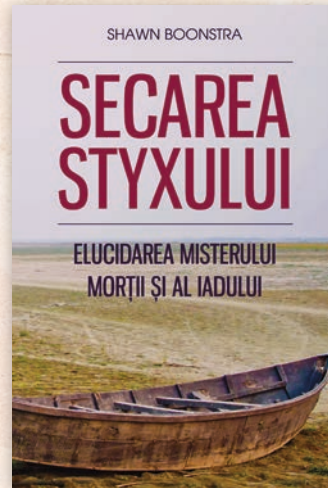
Traian Aldea

Autorul Traian Aldea ne conduce prin istoria sanctuarului, explicând fiecare element în lumina mărturiei Scripturii.

Emil Lazăr

Întâlnirea cu Isus avea un impact puternic asupra oamenilor. Cartea de față îl ajută pe cititor să descopere noi semnificații ale existenței acum și aici.

Shawn Boonstra

O carte care are menirea să clarifice aspecte greșit înțelese despre moarte și ce este dincolo de ea.

Adrian Bocăneanu

Cartea vorbește despre relații, în toată diversitatea lor, încercând să ofere un punct de plecare, o invitație pentru cititori să studieze mai mult.

RAPORTUL PREȘEDINTELUI

„BINECUVÂNȚAȚI NUMELE LUI, VESTIȚI DIN ZI ÎN ZI
MÂNTUIREA LUI! POVESTIȚI... SLAVA LUI!” (PSALMII 96:2,3)

Apostolul Pavel prezintă două modele de credincioșie în lucrul încredințat peste casa lui Dumnezeu. Despre Moise citim că a fost „slugă, ca să mărturisească despre lucrurile care aveau să fie vestite mai târziu”, în timp ce „Hristos este credincios ca Fiu”. Fie că acționăm simțindu-ne robi, fie că ne considerăm membri ai familiei lui Dumnezeu, știm că noi suntem „casa Lui” „dacă păstrăm până la sfârșit încrederea nezguduită și nădejdea” (Evrei 3:5,6). Scripturile arată că „suntem împreună-lucrători cu Dumnezeu”.

În parteneriatul umano-divin, „nici cel ce sădește, nici cel ce udă nu sunt nimic, ci Dumnezeu, care face să crească”. Apostolul precizează că „cel ce sădește și cel ce udă sunt totuna, și fiecare își va lua răsplata după osteneala lui” (1 Corinteni 3:6-9). Fiecare conducător consacrat al bisericii, din comitetele locale ale Uniunii și ale conferințelor ei, fiecare pastor și slujbaș din biserica locală constată adesea că doar Dumnezeu este Cel care poate face să crească.

Păstrând metaforele folosite de apostolul Pavel, indiferent că în ultimul an am sădit, am udat sau am fost „meșteri-zidari” pentru temelie și ziduri (1 Corinteni 3:10), „lucrarea fiecăruia va fi dată pe față” în ziua Domnului.

În așteptarea acelei zile, Îl laud pe Dumnezeu și vă prezint o parte din activitățile anului 2021, atât activități personale, cât și din cadrul departamentelor și al instituțiilor bisericii, cu mențiunea că acestea sunt doar o pregustare a rapoartelor detaliate de la comitetul de bilanț din primăvara anului următor.

Proiecte misionare

Cu siguranță, proiectul „Citește Biblia pentru prima dată”, al Departamentului de Tineret, a fost inițiativa cu cel mai mare impact, a anului misionar 2020–2021. S-au înscris 5 800 de copii și tineri, până la vârsta de 18 ani, dintre care 5 300 au primit deja gratuit *Biblia adolescentului*. Efortul financiar a fost posibil prin parteneriatul dintre Uniune, conferințe și Editura Viață și Sănătate. Faptul că noi, ca biserică, promovăm cu regularitate Biblia se vede și din publicarea ediției *Biblia ucenicului*, un format de valoare, care va fi disponibilă în curând la Editura Viață și Sănătate.

De asemenea, o altă activitate cu impact real în rândul tinerilor a fost serialul „Sens”, în colaborare cu Hope Discovery România. Această evanghelizare în format original, creată de tineri pentru tineri, a fost difuzată pe Speranța TV și pe rețelele online, începând cu data de 30 aprilie.

Pentru anul misionar în curs, copiii din clasele I–VIII se vor putea bucura de *Jurnalul meu misionar*, creat special pentru ei în cadrul Departamentului de Tineret, cu dorința de a-i ajuta să-și formeze și să-și dezvolte spiritul misionar. Comenzile venite din partea Conferințelor sunt de aproximativ 6 000 de exemplare până la momentul scrierii acestui raport.

La începutul anului au fost organizate două serii de conferințe biblice. Mai întâi, cea pentru publicul maghiar, în perioada 19–28 februarie, prin Departamentul de Grupuri Etnice, sub genericul „Eu sunt”. Cealaltă a fost organizată la cererea membrilor și a pastorilor, prin Departamentele Misiune, Comunicare și Internet, alături de Speranța TV, cu genericul „Isus a zis...”. Prezentator a fost pastorul Daniel Olariu.

CUPRINS

3 Raportul președintelui
Aurel Neațu

7 Raportul secretarului
Georgel Pirlitu

11 Raportul trezorerului
Emil Jigău

13 Info
László Csabai Gyula
O sută de ani de istorie adventă:
Târgu-Mureș, 1921–2021

16 Spiritual
Emilian Niculescu
Mai mult decât biruitori

18 In memoriam
Pavel Burlacu
Ioan Bidiuc

20 Reflecții
Beniamin Lupu
Comunitatea Taizé și
noul ecumenism al păcii

22 Educație
Emanuel Sălăgean
Adevărul prezent al educației
adventiste (VIII) – Formare (metanoia)
versus conformare (schema)

24 Sănătate
Ana-Maria Zanfir
Sănătatea – cadrul
bucuriei depline a vieții

27 Teologie
Florin Lăiu
Autenticitatea și istoricitatea Torei (II)
Mai multe Nume – mai multe surse?

31 Pagina copiilor
Alina Chirileanu
Mesaje codate

Inițiative departamentale cu impact

Au fost organizate mai multe întâlniri pentru stabilirea strategiei pe termen lung în cele 60 de centre Sola Scriptura. Ne-a preocupat valoarea acestora, în special din punctul de vedere al ofertei de cursuri și programe „Sola Scriptura”. La dezbateri au participat responsabilii din cadrul filialelor regionale și de la nivel național. S-au căutat soluții pentru a face din spațiul fiecărei librării un veritabil centru misionar. Grupul de evaluare a apreciat că, în procesul de administrare a rețelei, trebuie dezvoltată latura misionară. În aceste centre de influență, ne dorim să subliniem cu prioritate valorile unui stil de viață biblic, în conformitate cu denumirea pe care o poartă, „Sola Scriptura”.

Departamentul de Sănătate a organizat, la finalul lunii mai, campania „Renunți și câștigi!”, în colaborare cu Centrul Media Adventist, TVR Cluj, Societatea Română de Pneumologie, Agenția Națională Antidrog, Societatea Română de Medicină a Familiei și Spitalul Clinic Județean de Urgență Cluj-Napoca.

De apreciat inițiativa revistei *Semnele timpului* și a Departamentului de Misiune de a deschide noi canale de comunicare pe platforme audio-video. Puteți viziona pe YouTube cele șaptesprezece episoade ale podcastului *Semnele Timpului*, care acoperă o paletă largă de subiecte actuale, și, pe aceeași platformă, canalul AUTENTIC podcast, cu tutoriale și experiențele de convertire ale unor membri ai Bisericii Adventiste.

La începutul lunii mai, la Suceava, 55 de tineri adventiști din toată țara, prin organizația „Impact România”, au avut o călătorie misionară de șapte zile, subvenționată și de către Uniunea de Conferințe. „Impact România” inspiră și instruieste tinerii pasionați de misiunea adventistă. Prin astfel de evenimente, tinerii sunt încurajați să vadă practic diferite faze ale slujirii semenilor și, în același timp, oferă sprijin temporar unei biserici, de obicei dintr-un oraș mare.

Prin colaborarea dintre Departamentele Educație și Internet, în luna mai a avut loc olimpiada de religie, organizată pentru prima dată cu posibilitatea de examinare online. Au participat 520 de olimpici la nivel regional, iar dintre aceștia, 290 au susținut testul în format digital. Etapa națională a olimpiadei de religie s-a desfășurat în luna iunie, în aula Universității Adventus din Cernica. Au participat 102 elevi, și jumătate dintre ei au obținut un rezultat de peste 74 de puncte. Ca premiu, Departamentul de Educație a organizat pentru ei o tabără gratuită.

Am avut ocazia unei întâlniri virtuale cu frații prezbiteri din țară, mijlocită de pastorul Marius Andrei, directorul Asociației Pastorale în Uniunea de Conferințe, care l-a invitat pe pastorul Erton Kohler, secretarul Bisericii Adventiste la nivel mondial, să se adreseze prezbiterilor din România într-o sesiune de instruire. La

întâlnire au participat, de asemenea, și frați pastori. Tot aici menționez faptul că în Sabatele din 29 mai, 5 iunie, 19 iunie și 3 iulie am participat, împreună cu responsabilul Departamentului Asociația Pastorală, la hirotonirea unui coleg pastor din Conferința Transilvania Sud, a doi colegi din regiunea Muntenia, patru din Moldova și unul din Oltenia.

Documentul cadru pentru desfășurarea activităților muzicale, conceput prin colaborarea dintre responsabilii de la nivelul Conferințelor și directorul Departamentului de Muzică al Uniunii Române, este un instrument care și-a dovedit utilitatea pe parcursul anului 2021. Ca proiecte ale aceluiași departament amintesc: concertul Gloria Dei, susținut în capela Universității Adventus, „Comuniune prin muzică”, coordonat de către Sara Stroici și Andreea Dobia, și tabăra națională de blockflote și dirijat (august 2021).

Prin Departamentul Misiunea Femeii s-au desfășurat proiecte precum „Scara spre cer”, în cadrul căruia au fost distribuite cărți spirituale în mai multe scări de bloc, sau Bucătăria mobilă, care a presupus pregătirea de hrană și oferirea ei celor nevoiași în timpul perioadei de pandemie.

Cele mai de impact activități ale Asociației „Ridică-te și umblă” au fost cele zece minitabere de la Centrul de activități Sinaia, serviciile centrelor de mobilitate și proiectul „Nu ești singur!” de distribuție a pachetelor cu alimente. Ultimul a început în pandemie și are în vedere peste 1 000 de beneficiari. Pentru anul viitor va fi organizată o tabără cu 200 de participanți și vor continua serviciile și proiectele începute.

Misiunea în penitenciare s-a axat pe organizarea de întâlniri online, săptămânale, cu caracter spiritual și cursuri Sola Scriptura prin corespondență. De asemenea, prin grija voluntarilor, zeci de familii ale deținuților au primit alimente, lemne, îmbrăcăminte, rechizite și medicamente.

În cadrul Centrului Media, odată cu schimbarea grilei de programe, în luna aprilie au fost lansate mai multe emisiuni noi, atât la televiziune, cât și la radio. S-a deschis canalul de YouTube SperantaTV Kids, care oferă muzică pentru copii și conținut adecvat vârstei. De asemenea, proiectul Hope Discovery s-a dezvoltat constant, ajungând la momentul acesta cel mai cunoscut produs din mediul online al Bisericii Adventiste. Tot în cadrul Centrului Media, menționez trendul ascendent al paginilor de YouTube și Facebook, cu un impact pozitiv în rândul următorilor prin conținutul de calitate. De asemenea, prin colaborarea cu Departamentele de Comunicare și Misiune, s-a reușit o mai bună valorificare a interesului spiritual al telespectatorilor și al radioascultătorilor.

Departamentul de Comunicare produce pentru fiecare zi de sâmbătă, de la ora 11 la 12, emisiunea radio și TV „Viață din Cuvânt”, filmată în diferite biserici adventiste.

Din partea Departamentului Școala de Sabat și Lucrare Personală, amintesc *Manualul ucenicului*, o resursă

pentru membrii nou-botezați ai bisericii și pentru mentorii lor. Are 26 de lecții cu instrucțiuni practice, pentru a fi un bun ucenic adventist de ziua a șaptea.

Proiecte semnificative

În luna septembrie a fost organizat, prin Asociația Pastorală, un cantonament pastoral național, desfășurat în premieră pe platforma de comunicare Zoom. A fost o ocazie de informare și prezentare a planurilor pe termen mediu și scurt. O sesiune asemănătoare, la finalul aceleiași luni, a fost organizată pentru toți prezbiterii din țara noastră. A fost prezentat anul misionar și un timp rezonabil a fost alocat sesiunii de întrebări și răspunsuri.

În ultimul deceniu, a intrat în conștiința publică adventistă Săptămâna de Consacrare. Noutatea a fost că întâlnirile spirituale desfășurate în primele zile din octombrie au fost, de data aceasta, în format video. Pentru fiecare zi, au fost pregătite o predică înregistrată, un interviu cu un misionar voluntar și propuneri de implicare în voluntariat. Fiecare pastor a primit materialul pentru a-l distribui mai departe către biserici, iar conținutul fiecărei zile a fost postat și pe canalul de YouTube al bisericii.

Sunt bucuros să vă informez că a fost acreditată specializarea asistent medical generalist la Școala Postliceală Sanitară „Dr. Luca”, din comuna Cernica, începând cu anul 2021–2022, pentru profilul „Sănătate și asistență pedagogică”. La Brăila, s-a finalizat o primă etapă a renovării spațiilor administrative, urmând ca, din această toamnă, să fie adusă la standarde înalte și clădirea principală, în care sunt sălile de curs, cu ajutorul unei finanțări primite de la Secretariatul de Stat pentru Culte. Procentul din partea conferințelor pentru susținerea celor două unități de învățământ a fost dublat anul acesta cu fonduri din bugetul Uniunii.

Directorul Agenției Adventiste pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor (ADRA) a semnat la Primăria Capitalei un contract de finanțare nerambursabilă din bugetul local al Municipiului București în valoare de 33 000 euro. Această sumă va finanța activitățile nonprofit din cadrul Centrului de primire în regim de urgență pentru victimele violenței în familie – Casa ADRA. În cadrul aceleiași instituții, menționez colaborarea cu Asociația Nekka, din Ungaria, prin intermediul căreia a fost donat mobilier școlar mai multor școli adventiste.

Asociația Pastorală de la nivelul Uniunii a inițiat o întâlnire de mentorat și recreere pentru adolescenții din familiile pastorale. Aproximativ o sută de elevi din toate clasele de liceu s-au bucurat să se întâlnească la Centrul de Tineret al bisericii noastre din Sătic, Argeș. Din program nu au lipsit momente de cunoaștere, seminare motivaționale și mesaje pentru dezvoltarea spirituală.

La Universitatea Adventus din Cernica a avut loc Convenția medicală „Creați sănătoși”. Medicii adventiști prezenți, asistenții medicali, pastorii și ceilalți participanți au avut ocazia de a înțelege mult mai clar mesajul adventist de sănătate și au auzit rapoarte din ultimul an de activitate. Programul a fost transmis în direct pe rețelele de socializare, pe mai multe pagini oficiale.

Vizite inspiratoare

La Universitatea Adventus, am participat împreună cu directorul Departamentului Educație la festivitățile de absolvire pentru Facultatea de Pedagogia Învățământului Primar și Preșcolar, Facultatea de Teologie Adventistă Pastorală și Facultatea de Asistență Socială. În aceeași zi, i-am întâlnit pe absolvenții masterului în teologie de la Andrews University și pe absolvenții Școlii Postliceale Sanitare „Dr. Luca”, din Cernica, Ilfov.

Amintesc și călătoria în Ucraina, împreună cu reprezentanți ai Conferinței Moldova, ca răspuns la invitația de a participa la inaugurarea Centrului Românesc de Cultură, Educație și Spiritualitate „Lucașul de dimineață”, în Cernăuți. Cu același prilej, a avut loc consacrarea Bisericii Adventiste Române din același oraș, la adresa din strada Universității nr. 24. Uniunea Română a susținut printr-o donație importantă realizarea celor două obiective. Prezența credincioșilor ucraineni vorbitori de limbă română și atmosfera ceremoniei de inaugurare mi-au reamintit stilul adventist de închinare practicat în urmă cu câteva decenii în România.

M-am simțit încurajat de relatările evangheliștilor cu literatură când i-am ascultat la Coșna, Suceava, la Congresul anual organizat de către Departamentul Publicații. Din datele acumulate până la momentul de față, în anul curent, 2021, s-au înregistrat cele mai mari vânzări de carte la Editura Viață și Sănătate, comparativ cu ultimii patru ani. Această creștere a numărului de cărți răspândite este o binecuvântare în pandemie. Dumnezeu să-i călăuzească pe misionarii perseverenți, care săptămânal vând cărți și verifică gratuit tensiunea arterială la sute și mii de oameni.

Renovări și donații

La centrul nostru multifuncțional din Stupini, Brașov, s-a dat startul lucrărilor de renovare. Proiectul de amenajare presupune creșterea capacității de cazare și îmbunătățirea condițiilor de găzduire pentru cei care vor participa la instruire și convenții naționale.

Tot acolo, Uniunea de Conferințe a donat un teren cu o suprafață de circa 6 000 mp pentru construirea unei școli adventiste. La momentul actual, în Centrul din Stupini funcționează Transylvania International School, o școală administrată de către biserica din această zonă, cu grădiniță, nivel primar și clasa a V-a. Sunt planuri ca

unitatea de învățământ să completeze ciclul gimnazial, până în clasa a VIII-a. Este în lucru o autorizație de construcție. Prin donația amintită, susținem în regiune educația bazată pe valorile adventiste.

A fost donată Conferinței Muntenia o suprafață de aproximativ 5 000 mp în cadrul Universității Adventus, unde se va construi un corp de clădiri școlare. Beneficiarul direct este Școala Internațională Adventistă din București, o instituție de învățământ în dezvoltare, cu elevi în clase primare și gimnaziale.

Consultări cu pastori și membri

O sesiune dedicată rugăciunii și analizei, cu liderii bisericii de la nivel național și regional, a avut loc la Coșna, Suceava, în perioada 7–9 iunie. Am creat această ocazie pentru a cunoaște noile echipe de conducere și pentru a prezenta proiectul de an misionar 2021–2022. Pastorul Ted Wilson, președintele Bisericii Adventiste la nivel mondial, a fost invitat să ni se alăture în momentele de consacrare și am fost bucuroși să ascultăm mesajul său, înregistrat special pentru participanții la convenție. Ne-am întâlnit virtual și cu administratorii bisericii de la nivel european.

Un eveniment important, care a avut loc în perioada 26–28 septembrie, a fost și consultarea cu reprezentanții ai credincioșilor. Grupurile de participanți au reprezentat eșantioane sociologice din biserică. Sesiunea a început duminică după-amiază și s-a finalizat marți la prânz. Au fost prezenți tineri, bărbați și femei, prezbiteri, oameni cu profesii și experiențe diferite, lideri și membri din biserici mici și mari, adventiști botezați în urmă cu circa cinci ani, dar și credincioși la a patra generație. Componența grupului a fost de 70 de persoane, iar din partea Uniunii au participat membrii comitetului, directorii ai instituțiilor și președinții de Conferințe.

Programul s-a bazat pe focus-grupuri în care am ascultat vocea celor invitați. S-au derulat mai multe ateliere, de câte o oră și jumătate fiecare, cu organizare pe grupe și în plen, pe baza întrebărilor: Care este cea mai mare problemă a bisericii? Ce soluții avem? Cum putem deveni relevanți? Ce le recomanzi pastorilor? Ce ai face dacă ai fi pastor?

Opiniile spuse nu au fost întotdeauna confortabile, dar, personal, le consider extrem de utile pentru dezvoltarea bisericii. Mi-am dat seama încă o dată că există acțiuni laudabile ale bisericii care nu ajung să fie cunoscute niciodată de către toți membrii ei și, în același timp, am înțeles că Duhul Sfânt ne conduce pe toți fără deosebire când vrem să identificăm punctele vulnerabile ale lucrării noastre.

Am notat în scris sugestiile făcute și, la unele dintre ele, vom răspunde participanților printr-o scrisoare. Altor recomandări le vom da curs în ședințe administrative și le vom transmite către structurile de organizare ale bisericii.

Personal, am apreciat mult grupul de lucru, am primit multe teme de reflecție și viziunea noastră s-a dezvoltat. Mă rog ca același spirit de transparență și colaborare să fie reflectat la nivelul comitetelor noastre și, de asemenea, la alte sesiuni de consultare.

Perspectivile anului misionar 2021–2022

În calendarul religioz al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, toamna poartă o semnificație aparte. Activitățile în biserici și instituții se reiau după o strategie personalizată pentru fiecare an și se fac pregătiri pentru organizarea de noi evenimente spirituale și liturgice.

În fiecare toamnă, există mai multă activitate decât în restul anului. Conducătorii bisericii au întâlniri de lucru cu pastorii și, de fiecare dată, iau parte la dezbateri prezbiterie și slujbașii bisericilor locale. La nivelul fiecărei structuri organizatorice se împărtășește perspectiva de lucru și încercăm să înțelegem cât mai bine vremurile pe care le trăim.

Activitățile anului misionar în curs sunt în plină desfășurare. Seria de conferințe biblice „Iisus a făcut”, susținută exclusiv de persoane fără funcții clericale, este deja la a patra seară în momentul prezentării acestui raport, urmând să se încheie pe 28 noiembrie. Grupul de laici va transmite publicului român un mesaj biblic despre faptele Domnului Isus din evanghelii.

Catalogul anului misionar 2021–2022 a fost trimis către pastori și biserici, atât în format tipărit, cât și digital. Ne dorim ca propunerile de activități să aducă o reînviore spirituală, în timp ce Duhul Sfânt ne conduce. Așteptăm cu interes înscrierea online a membrilor și a pastorilor în proiecte misionare. „Eu voi merge” este mottoul adventist pentru aceste timpuri în toată lumea.

Cu siguranță, vremurile în care trăim constituie o provocare serioasă pentru misiunea Bisericii Adventiste, fapt pentru care, mai mult ca niciodată, avem nevoie de călăuzire și susținere din partea lui Dumnezeu. Avem nevoie ca Duhul Sfânt să fie revărsat în măsură bogată peste lucrători, acum când momentul revenirii Domnului Isus este atât de aproape. Îl rog pe Dumnezeu să le dea înțelepciune și dragoste nemăsurată celor care sunt responsabili de bunul mers al bisericii în timpurile acestea tulburi. Închei cu un cuvânt din cartea Psalmii, exprimându-mi credința că Dumnezeu va fi alături de noi și ne va da izbândă în tot lucrul încredințat.

„Cântați lui Dumnezeu, [...] lăudați pe Domnul! [...] Dați slavă lui Dumnezeu, [...] a cărui putere este în ceruri! Dumnezeu [...] dă poporului Său tărie și mare putere. Binecuvântat să fie Dumnezeu!” (Psalmii 68:32-35). ■

RAPORTUL SECRETARULUI

„DIN CLIPA ACEEA, MULȚI DIN UCENICII LUI S-AU ÎNTORS ÎNAPOI ȘI NU MAI UMBLAU CU EL. ATUNCI ISUS A ZIS CELOR DOISPREZECE: «VOI NU VREȚI SĂ VĂ DUCEȚI?» «DOAMNE», I-A RĂSPUNS SIMON PETRU, «LA CINE SĂ NE DUCEM? TU AI CUVINTELE VIEȚII VEȘNICE.» (IOAN 6:66-68)

Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea are ca obiectiv prioritar ca oamenii să ajungă să Îl cunoască personal pe Dumnezeu și iubirea Sa. În această dimensiune sunt gândite programele, proiectele și chiar serviciile divine. O cunoaștere personală a lui Dumnezeu este cea mai mare binecuvântare a vieții. Ea ne ajută să înfruntăm îndoielile, necredința și chiar suferința care poate veni în urma ascultării de Dumnezeu. Oamenii care au ajuns să-L cunoască personal pe Dumnezeu pot spune ca și Simon Petru: „Doamne... la cine să ne ducem?”

Raportul acesta se împarte în două. Prima parte punctează câteva date statistice ale bisericii la nivel mondial, iar a doua parte scoate în evidență elemente ale bisericii din România.

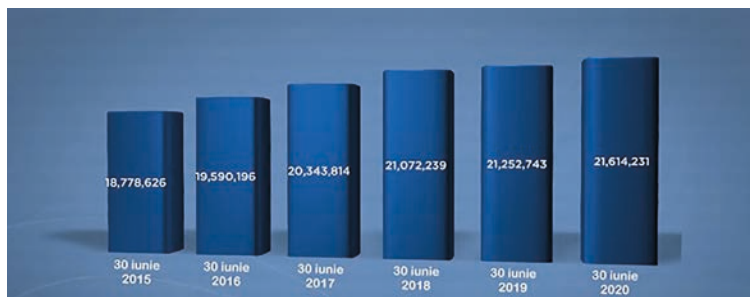
I. DATE STATISTICE BISERICA MONDIALĂ

Creșterea numerică a bisericii

Biserica Adventistă de Ziua Șaptea este una dinamică, în dezvoltare, crescând semnificativ de la an la an. Dacă la mijlocul anului 2015 a avut 18 778 626 membri, la mijlocul anului 2020 ajunge să aibă 21 614 231 membri. Chiar dacă ne bucurăm de o creștere constantă, nu putem ignora efectele pandemiei COVID-19 asupra creșterii bisericii, fapt ce se va regăsi și în cifre.

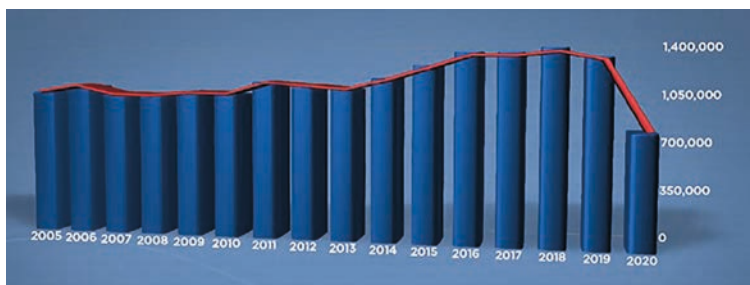
Total membri la mijlocul anului

Anul 1999 a fost primul an când numărul intrărilor a depășit 1 milion. În ultimii 21 de ani, timp de 18 ocazii, și în ultimii 16 ani consecutiv, numărul intrărilor a fost de peste 1 milion pe an. În anul 2020, numărul intrărilor a scăzut sub un milion, ceea ce s-a mai întâmplat doar în 2004. Iată cât de sugestiv este, în acest sens, următorul grafic.

Intrări la finalul anului

(Evoluția intrărilor pe 15 ani)

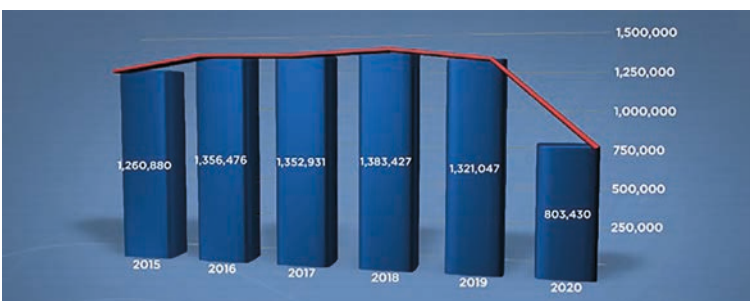

Privind cu mai multă atenție ultimii cinci ani, se poate observa o tendință de creștere, însă brusc, în anul 2020, intrările ajung cu mult sub un milion, la 803 430 de membri. Aici se poate observa cel mai evident impactul pandemiei asupra bisericii.

Importanța contactului personal în mărturisire nu a putut fi înlocuită cu nicio metodă electronică (misiune prin telefon, WhatsApp, Zoom, Facebook etc.), chiar dacă acestea sunt metode care au și ele eficiența lor. Este uimitoare scăderea de la 1 321 047, din anul 2019, la 803 430 din anul 2020.

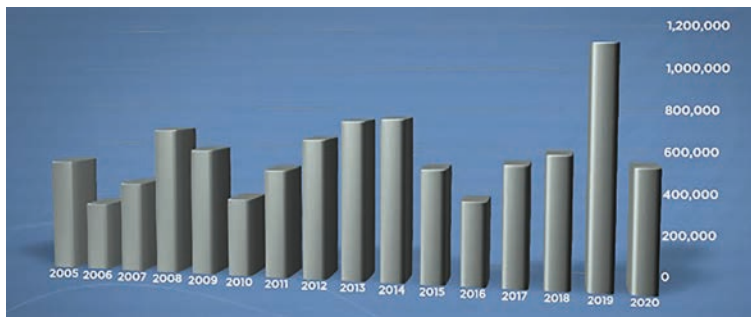
Intrări

(Până la finalul anului 2020)

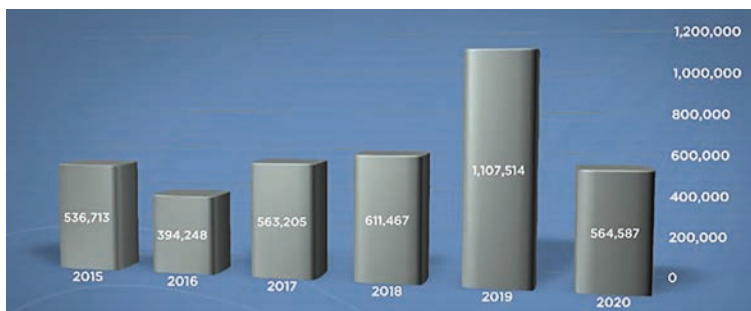
În aceste cifre sunt socotite persoanele excluse din biserică sau șterse din cauza absenței/domiciliului necunoscut. Evoluția acestei statistici nu este consecventă de-a lungul anilor și nici predictibilă.

leșiri la finalul anului (Evoluția ieșirilor pe 15 ani)

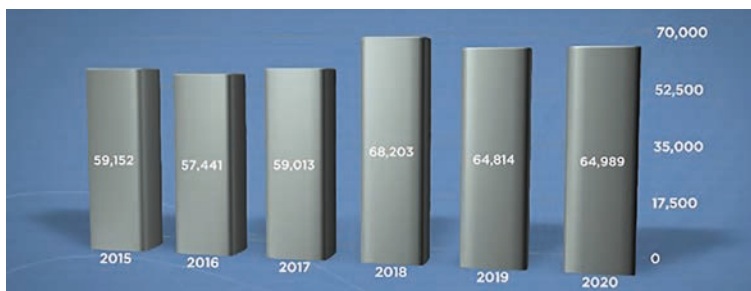
De menționat faptul că pierderile în număr de 564 587 membri din anul 2020 reprezintă de fapt media pierderilor din ultimii 16 ani.

leșiri (Până la finalul anului 2020)

În mod surprinzător, numărul deceselor din anul 2020 (64 989) este mai mic decât cel din anul 2018 și doar cu 175 mai mare decât în anul 2019. Totodată îi purtăm în amintiri pe acei membri care și-au pierdut viața din cauza infectării cu coronavirus, despre numărul cărora nu există o statistică exactă.

Decese (Până la finalul anului 2020)

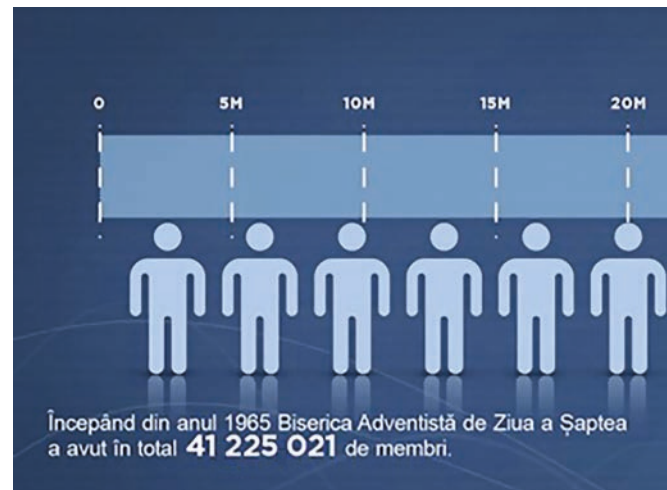
Dacă în perioada 2014–2018 numărul celor intrați în biserică prin botez, rebotezare și mărturisire de credință a depășit 1,25 milioane/an în mod consecvent, în anul 2019 numărul acesta scade la 1 188 038 de persoane.

În timp ce ne bucurăm pentru numărul mare de suflete câștigate pentru Hristos, suntem îngrijorați de numărul foarte mare de persoane care părăsesc biserica. Anul trecut s-au pierdut în total 1 107 514 persoane:

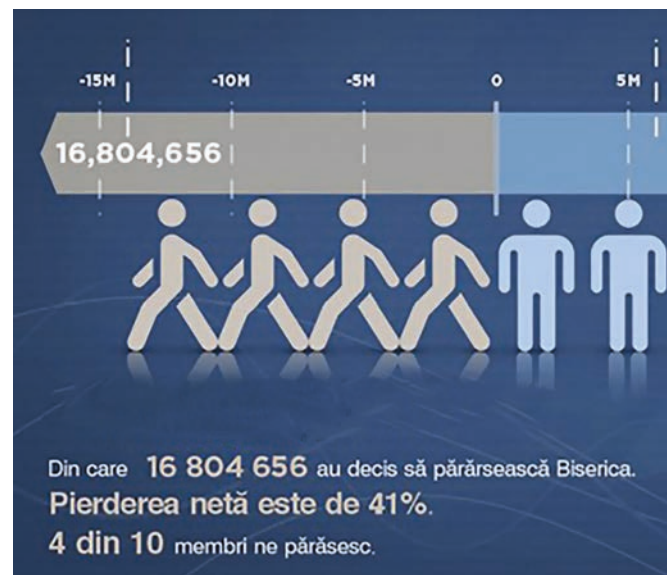
- ajustări 613 021
- absenți 265 059
- excluși 229 434

Observăm un număr foarte mare de pierderi prin ajustări. Aceasta înseamnă că pierderile au avut loc mai de mult, însă acestea au fost operate în registrele bisericilor abia în cursul anului 2019.

Începând din 1965, Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea a avut în total 41 225 021 membri.

Tot din acest an se ține evidența nu doar a botezurilor, ci și a pierderilor de membri. Conform acestor date, în ultimii 55 de ani, 16 804 656 membri au părăsit biserica, însemnând o pierdere netă de 41%. Practic 4 din 10 membri părăsesc biserica. Aici este zona unde putem face mai mult.

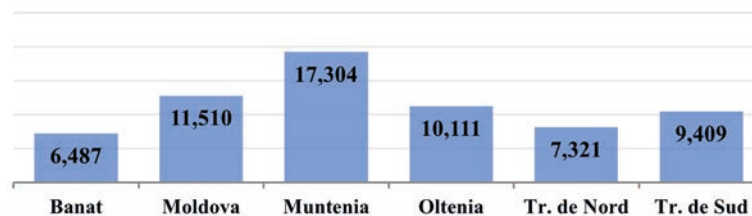
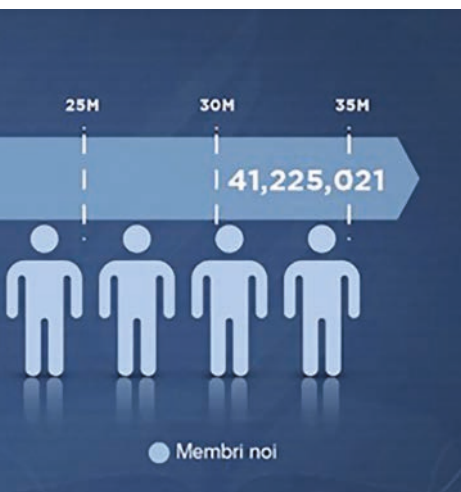

Nu încape nicio îndoială că pandemia COVID-19 a afectat într-un mod fără precedent Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea. A influențat negativ creșterea ei și implicarea membrilor în câștigarea de suflete.

II. DATE STATISTICE UNIUNEA ROMÂNĂ

Numărul de membri pe Conferințe

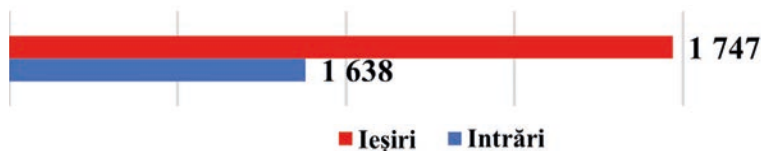
La 30 septembrie 2021, tabloul celor 62 142 de membri din România arăta ca în graficul alăturat:

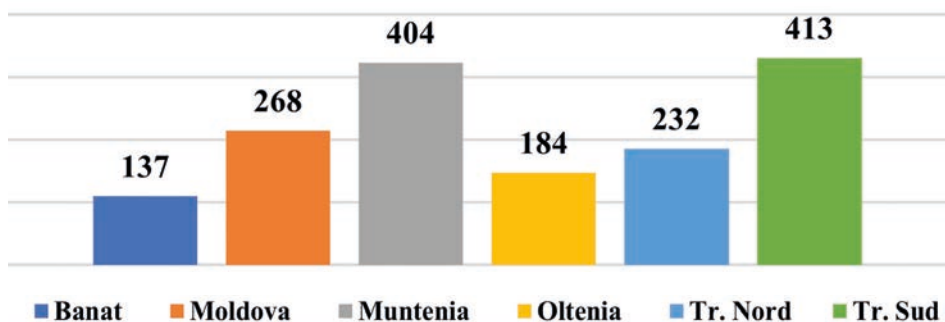
Din cele șase Conferințe, trei au peste 10 000 de membri și trei au sub 10 000 de membri.

Raport comparativ intrări-ieșiri

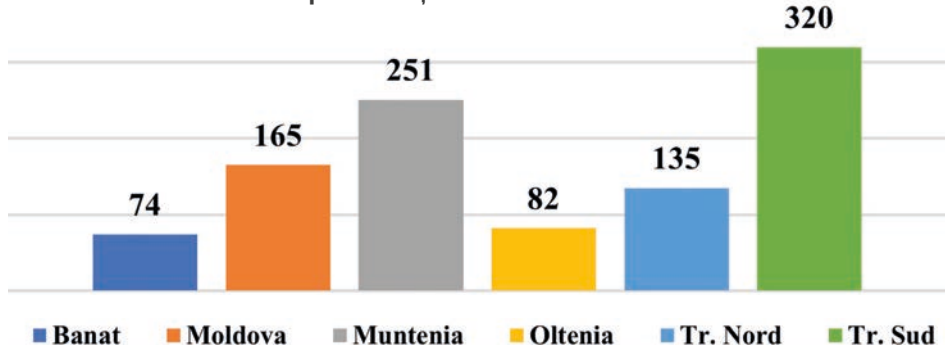
Dacă la începutul anului 2021, Biserica Adventistă din România număra 62 251 de membri, la finele celor nouă luni ea număra cu 109 membri mai puțini. Pe parcursul anului au intrat în biserică, prin botez, mărturisire, transfer și ajustare, 1 638 de persoane, dar au ieșit, prin excludere/ștergere, deces, transfer și ajustare, 1 747, așa cum se vede în imaginea de mai jos.

a. Intrări pe Conferințe:

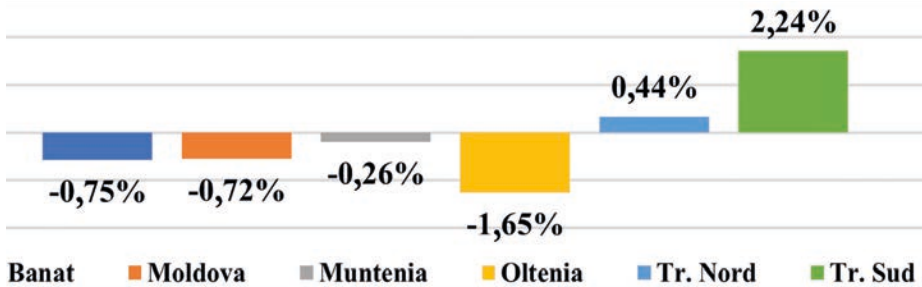

b. Botezuri pe Conferințe:

c. Procentul de creștere/scădere pe Conferințe:

În graficul de mai jos avem imaginea exactă a procentului de creștere pe fiecare Conferință, raportat la numărul de membri.

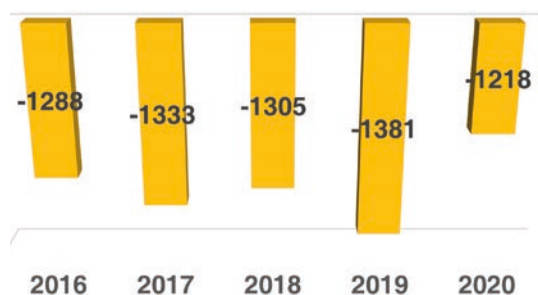
Imaginea de ansamblu pe primele 9 luni ale anului 2021:

În tabelul următor avem tabloul general, al intrărilor, dar și al ieșirilor, pe întreaga Uniune, pentru primele 9 luni ale anului 2021.

Conferință	Număr membri 1.01.2021	Intrări			Ieșiri			Număr membri 30.09.2021	Procent creștere/scădere
		Botez + mărt.+ rebot.	Transfer	Ajustări	Transfer	Deces	Excluderi/Ștergeri/Ajustări		
Banat	6 536	76	55	6	50	98	38	6487	-0,75%
Moldova	11 593	169	54	45	63	181	107	11510	-0,72%
Muntenia	17 349	261	93	50	96	246	107	17304	-0,26%
Oltenia	10 281	87	92	5	88	212	54	10111	-1,65%
Trans. Nord	7 289	143	82	7	61	110	29	7321	0,44%
Trans. Sud	9 203	329	68	16	56	112	39	9409	2,24%
Total	62 251	1 065	444	129	414	959	374	62142	-0,18%

Decese 2016-2020

Am ales să închei cu acest capitol care, deși este unul dureros, scoate totuși în evidență grija lui Dumnezeu. Din ultimii cinci ani, anul în care am înregistrat cele mai puține decese a fost anul 2020. Anul în care era de așteptat să fie mai multe pierderi a fost anul cu cele mai puține pierderi. Aici se vede grija lui Dumnezeu.

Sigur, printre cele 1 218 persoane decedate sunt persoane dragi, sau persoane la care nu ne-am așteptat să încheie alergarea. Nu știm de ce aceste pierderi și nu vom afla niciodată în lumea acesta, dar trebuie să realizăm că aceste pierderi puteau fi mult mai multe.

Am fost profund impresionat de numărul mare de persoane care părăsesc biserica la nivel mondial. Așa cum am văzut mai sus, 4 din 10 persoane părăsesc biserica. Dacă aceste persoane nu ar fi plecat din biserică, aceasta ar fi avut azi cu 16 804 656 mai mult. Să ne gândim la faptul că în aceste cifre intră și România. Între aceste persoane care au părăsit biserica în ultimii 55 de ani se află și persoane din România. Poate sunt membri ai familiei noastre,

rude mai apropiate sau mai îndepărtate, sau doar prieteni. Cunoșc mame și tați care plâng și se roagă pentru copiii lor care au părăsit biserica. Cunoșc soți și soții care plâng și se roagă pentru tovarășul de viață care a părăsit biserica. Doar Dumnezeu știe dacă pentru aceste persoane care au părăsit biserică se putea face mai mult.

Este foarte greu să aducem o persoană în biserică, dar este mult mai ușor să ajutăm o persoană să nu părăsească biserica. Atitudinea deschisă, atenția oferită neselectiv, aprecierea sinceră pot fi căile prin care cei care împărtășesc aceleași convingeri și care frecventează aceeași biserică să nu părăsească locul care cândva i-a atras. Astfel, ei pot ajunge să-L cunoască personal pe Dumnezeu și pot spune ca Simon Petru: „Doamne, la cine să ne ducem? Tu ai cuvintele vieții veșnice”. Amin! ■

RAPORTUL TREZORIERULUI

La început de activitate este necesar să întocmim un **buget previzionat** care să cuprindă cheltuielile și veniturile implicate și să luăm o decizie referitoare la realizarea acestuia.

Bugetul este cel mai important instrument în realizarea oricărei activități cu succes, atât pe plan personal, cât și în mediul profesional. Acesta se realizează pe baza unei acțiuni bine planificate și organizate.

Bugetul are următoarele roluri:

- planificarea din punct de vedere financiar a activităților – fiecare activitate necesită resurse, iar aceasta are rolul să identifice toate nevoile din punct de vedere material;
- contribuie la rentabilitatea financiară a activității;
- pe baza lui, se pot lua decizii cu privire la activitatea desfășurată;
- arată o imagine asupra tuturor resurselor folosite;
- ajută la realizarea unei analize financiare pentru a vedea dacă activitatea și-a atins scopul din punct de vedere financiar sau nu.

În cele ce urmează, voi prezenta câteva dintre principiile ce au stat la baza conceperii bugetului pe 2022:

Forma bugetului

Forma bugetului anului 2022 păstrează caracteristicile formei bugetului anului 2021, având o formă simplă, accesibilă, cu o arborescență ordonată și bine conturată. Astfel, bugetul va fi foarte clar și ușor de urmărit atunci când este analizat și implementat.

Baza de pornire a bugetului

Ciclul de activitate analizat, care a stat la baza planificării bugetare, corespunde perioadei 2020–2021.

Procentul aplicat pentru a constitui baza de pornire a bugetului pe 2022 este de 90% din zecimea primită în perioada octombrie 2020–septembrie 2021, însemnând 9 648 596,55 lei (zecimi primite).

Culegerea de informații, analiza acestora și transpunerea în buget a concluziilor

Fiecare din solicitările bugetare au fost analizate în mai multe runde, de către trezorerier, administratori, respectiv Comitetul local al Uniunii și, după ce au fost făcute corecțiile necesare, s-a trecut la etapa de asamblare ce a revenit, în mare parte, Departamentului Trezorerie.

Adnotări și explicații

Cheltuieli de personal

Instituția Uniunii cuprinde următoarele categorii de personal: personalul clerical (25 pastori), personal TESA (20 persoane), în total 45 persoane. În procente, cheltuielile de personal la alcătuirea noului buget sunt de 58,10% din veniturile „zecimi” (brut).

1. *Drepturile pentru întreg personalul Uniunii* sunt minimale, în acord cu prevederile legilor în vigoare și țin de buna desfășurare a activităților din Uniune.

2. Presupuneri bugetare

La întocmirea bugetului am luat în calcul un curs previzionar de 5,5 LEI/EUR. Rata de inflație de 3,9, conform estimării BNR pentru 2022, va afecta negativ execuția bugetară.

Prezentăm în continuare situația veniturilor la capitalul zecime pe fiecare Conferință din Uniunea Română, în perioada ianuarie–septembrie 2021, în comparație cu aceeași perioadă a anului 2020.

CONFERINȚA	curs 2021*				curs 2020				rata inflației*			
	2021		număr membri	zec.medie membru/an		2020		număr membri	zec.medie membru/an		2021 / 2020	
	ZECIME RON	ZECIME EUR		ZECIME RON	ZECIME EUR	ZECIME RON	ZECIME EUR		CREȘTERE %	CREȘTERE % actualizată		
BANAT	7 985 204	1 625 950	6 487	1 231	251	6 241 723	1 293 407	6543	954	198	127,9%	120,3%
MOLDOVA	14 921 644	3 038 351	11 510	1 296	264	12 833 532	2 659 358	11 604	1 106	229	116,3%	109,3%
MUNTENIA	24 256 083	4 939 033	17 304	1 402	285	19 899 455	4 123 556	17 366	1 146	237	121,9%	114,6%
OLTENIA	10 974 511	2 234 634	10 111	1 085	221	11 576 294	2 398 834	10 323	1 121	232	94,8%	89,1%
TRANS. NORD	7 675 487	1 562 886	7 321	1 048	213	6 609 778	1 369 675	7 331	902	187	116,1%	109,2%
TRANS. SUD	12 151 103	2 474 212	9 409	1 291	263	9 798 555	2 030 452	9 251	1 059	219	124,0%	116,6%
TOTAL	77 964 032	15 875 066	62 142	1 255	255	66 959 337	13 875 282	62 418	1 073	222	116,4%	109,4%

*Potrivit www.bnr.ro, www.insse.ro, www.digi.ro, www.mediafax.ro

Procentul de creștere a zecimii totale pe Uniune în anul 2021 (ianuarie–septembrie) față de aceeași perioadă a anului trecut este de 16,4%. Ca sumă absolută, zecimea a crescut cu 11 004 695 lei. Dacă se ia în considerare efectul inflației de 6%, se înregistrează o creștere actualizată de 9,4% a zecimii în anul 2021 față de 2020.

În această perioadă, moneda națională a avut un curs care a fluctuat puțin față de euro, media acestuia fiind de 4,9111 lei/euro. Zecimea în valută a crescut în anul 2021 cu 1 999 784 euro față de anul precedent.

Darul Școlii de Sabat se ridică la suma de 3 362 137 lei la data de 30 septembrie 2021, cu o creștere de 1 272 317 lei față de aceeași perioadă a anului 2020 (2 089 820 lei). Situația Darului Școlii de Sabat pe Conferințe, în perioada ianuarie–septembrie 2021 este următoarea:

Conferința Banat – 374 426 lei	Conferința Oltenia – 460 026 lei
Conferința Moldova – 766 874 lei	Conferința Trans. Nord – 390 009 lei
Conferința Muntenia – 933 820 lei	Conferința Trans. Sud – 436 983 lei

Putem observa o creștere atât a zecimilor, cât și a darurilor Școlii de Sabat în 2021 față de aceeași perioadă a anului trecut, în timp ce numărul de membri a scăzut cu 276 de persoane în aceeași perioadă, ajungând la 62 142 membri la data de 30 septembrie 2021 față de 62 418 membri la data de 30 septembrie 2020. Asistăm de fapt la o creștere cu 60% a tuturor darurilor, în anul 2021 (ianuarie–septembrie) față de aceeași perioadă a anului 2020.

Pentru alcătuirea bugetului pentru anul 2022, am avut în vedere următoarele aspecte:

Obiectivele Uniunii pentru 2022

1. Lucrări de reparații la clădirile apartamentelor și caselor parohiale. Deși solicitările sunt mari și în acord cu nevoile, alocările sunt modeste, având în vedere veniturile mici de care dispunem. De menționat și faptul că o parte din fondurile provenite din Darul Școlii de Sabat, Darul de Mulțumire (rămase până acum la Conferințe), cât și o parte din Darul Săptămânii de Rugăciune, Darul din Sabatul al 13-lea (rămase până acum la Uniune), în anul 2022 vor ajunge integral în sistemul financiar al Bisericii Mondiale (lucrarea misionară mondială).

2. Investiții majore: Centrul Stupini. În vara acestui an au demarat lucrările la Centrul Stupini. Perioada lungă de când nu s-au făcut investiții, degradarea fizică ne obligă la o alocare bugetară care să înregistreze un progres substanțial spre finalizarea acestei investiții. Avem în vedere lucrările de reparații și extindere necesare la Centrul de la Stupini și ne bazăm pe fondurile colectate în anii precedenți pentru aceste lucrări, fonduri guvernamentale conform Ordonanței Guvernului nr. 82/2001 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2002, precum și fonduri din partea EUD și GC.

3. Proiecte de misiune în cofinanțare cu Conferințele, EUD, GC. Conferințele, instituțiile și departamentele vor aplica la Diviziune și GC, prin intermediul Uniunii în vederea finanțării sau cofinanțării, după caz. În acest sens, solicităm o mai bună mediatizare a oportunităților de finanțare de la nivelurile superioare, cât și a instrumentelor aferente (Cererea de propuneri – Call notice, Ghidul liniei de finanțare – Guidelines, Ghidul aplicanților – Guide for Applicants etc.). Toate proiectele vor fi inventariate în Tabelul de Înregistrare a Proiectelor (Project Registration Table) conform HCL nr. 111/15 mai 2019.

Departament Trezorerie – reguli de lucru (111)

S-au votat următoarele reguli de lucru pentru Departamentul Trezorerie: (a) Folosirea unui „formular de aplicare unic” pentru conceperea bugetului pentru anul 2020; (b) Stabilirea unor reguli de aplicare a cererii de finanțare la EUD; (c) Străngerile de fonduri pentru proiectele Uniunii, instituțiilor sau asociațiilor ei vor fi înregistrate în casierie; (d) Orice aplicare de fonduri către Diviziune sau GC se face doar prin Uniune, după consultarea cu trezorerul Uniunii și aprobarea comitetului local al Uniunii.

4. Centrul Media Adventist. Începând cu anul 2017 s-a luat hotărârea ca, pentru o perioadă de cinci ani, Conferințele să contribuie cu un procent de 2% din zecime pentru susținerea cheltuielilor de funcționare a Centrului Media. Uniunea Română a contribuit în anul 2021 cu un procent de 1,5% din zecimea totală pe Uniune, procent care va fi menținut și pe parcursul anului 2022.

Fonduri extrabugetare

Previzionarea bugetară a luat în calcul o sursă importantă de venituri non zecime, și anume, sprijinirea unităților de cult aparținând cultelor religioase. În acest sens, Departamentul Trezorerie va sta la dispoziția celor care doresc să acceseze acest tip de fonduri, oferind suportul tehnic necesar. (Hotărârea nr. 984 din 4 noiembrie 2014 privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 82/2001 privind stabilirea unor forme de sprijin financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.470/2002 etc.) De menționat faptul că a fost trimis în cursul anului 2019 către trezorerii Conferințelor dosarul complet cu toate instrucțiunile necesare unei implementări legale și eficiente ale OG nr. 82.

Concluzii

Deși încă ne aflăm într-o perioadă de criză, remarcăm faptul că biserica este capabilă de a absorbi șocul crizei și, în același timp, să-și continue cu succes proiectele. Iar aceasta se datorează credințioșiei unui popor binecuvântat de Dumnezeu. Căci „El a înălțat tăria poporului Său: iată o pricină de laudă pentru toți credințioșii Lui... popor de lângă El. Lăudați pe Domnul!” (Psalmii 148:14) ■

O SUTĂ DE ANI DE ISTORIE ADVENTĂ: TÂRGU-MUREȘ, 1921–2021

Credincioșii adventiști de pe valea Mureșului, la data de 25 septembrie 2021, s-au îndreptat spre locașul de închinare din Târgu-Mureș, str. Călărășilor nr. 55, ca să participe la sărbătoarea aducerii aminte. Centenarul comunității Târgu-Mureș A i-a adunat pe toți cei care sunt legați în vreun fel de trecutul și prezentul acestei comunități. În pofida restricțiilor impuse de pandemie, s-a strâns multă lume în această ocazie pentru a-și exprima recunoștința sinceră față de Dumnezeu. Mulți au urmărit evenimentul pe internet.

La acest eveniment a participat și a deschis Cuvântul pastorul Barna Magyarosi – crescut în această biserică –, secretarul Diviziunii Inter-Europa. Uniunea Adventistă din țara noastră a fost reprezentată de președintele Aurel Neațu și Balla Loránd, directorul Departamentului Grupuri Etnice. Din partea Uniunii din Ungaria și-a exprimat recunoștința și a transmis salutări Renáta Zolyomi, trezorer, crescută și botezată în această biserică. Conferința Transilvania de Sud a fost reprezentată de președintele Gabriel Ban, însoțit de Károly Tamási, secretar, și József Veress, director de departament. Și profesorul Zoltán Szallós-Farkas ne-a onorat cu prezența.

În ocazia de după-masă, reprezentanții bisericilor-fiuce au transmis câte un scurt mesaj: Károly Magos (Comunitatea B), Gabriel Felei (Comunitatea C) și Csaba Bíró (Comunitatea D). Biserica-ne-poată, Târgu-Mureș Omega, a fost reprezentată de dr. Leonard Azamfirei, rector UMF și vice-președintele Senatului. După aceea, pastorii care au slujit în această biserică locală și sunt încă în viață, prin intervențiile lor, au împărtășit unele amintiri din perioada slujirii. Unii au trimis un mesaj, alții au fost prezenți. Mesajele au fost transmise în următoarea ordine: Ernő Szász, Géza Szász-Cserei, Károly Nagy, Emilian Niculescu, József Szabó, József Veress, Károly Tamási. Programul a fost diversificat, cuprinzând poezii și muzică interpretată atât de corul comunității Tg.-Mureș A, cât și de corul de tineret.

Biserica inaugurată în 1938

Ce înseamnă o sută de ani? Este greu de ilustrat. Pentru oameni este o perioadă lungă, pentru Dumnezeu, un timp scurt. Ideea este că biserica le-a supraviețuit și celor mai longevivi membri ai săi. De-a lungul istoriei bisericii Târgu-Mureș A, granițele țării s-au schimbat de două ori, conferințele s-au reorganizat de mai multe ori, pastorii s-au mutat, regimul s-a schimbat, a trecut și războiul peste ea, dar această biserică construită pe Stâncă a supraviețuit încercărilor, a rămas în viață și chiar s-a dezvoltat. Mottoul evenimentului a fost foarte potrivit, un citat din Vechiul Testament: „Până aici, Dumnezeu ne-a ajutat.” Slava să fie a Lui pentru providența, conducerea și toate binecuvântările primite în ultimii o sută de ani.

La începutul serviciului divin de dimineață, pastorul actual al comunității, László Csabai Gyula, a prezentat, în ideea „până aici, Dumnezeu ne-a ajutat”, frânturi din cei o sută de ani de istorie ai bisericii. Câteva dintre aceste frânturi le vom prezenta cititorilor în cele ce urmează.

Zona Ardealului a fost, după reformațiune, un spațiu prielnic mișcărilor și redeșteptărilor religioase. Astfel au apărut, în secolul al XVII-lea, sabatarienii din Bezid. În a doua parte a secolului al XIX-lea, cunoscutul teolog adventist Andrews, în cartea sa, *Istoria Sabatului*, amintește de sabatarienii din Bezid. Louis R. Conradi, misionar adventist, chiar îi vizitează. La data de 25 iunie 1908, misionarul adventist J.F. Huenegardt ajunge în Ardeal, din Statele Unite ale Americii, și vizitează Bezidul și pe sabatarienii de acolo. Ce legătură este între această vizită și comunitatea Târgu-Mureș A? În acea vre-

**AMINTIREA
BINECUVANTĂRII
LÁSZLÓ
CSABAI GYULA**

**CENTENARUL
COMUNITĂȚII TÂRGU-
MUREȘ A I-A ADUNAT
PE TOȚI CEI CARE
SUNT LEGAȚI
ÎN VREUN FEL
DE TRECUTUL ȘI
PREZENTUL ACESTEI
COMUNITĂȚI,
PENTRU A ADUCE
RECUNOȘTINȚĂ LUI
DUMNEZEU.**

me nu exista în acest oraș o biserică organizată, însă avem cunoștință de prezență adventistă. Ignác Péter și soția au fost botezați chiar de fratele Hunegardt, care a menționat acest fapt în raportul său misionar.

Pastorul Bartha Balázs împreună cu colegi pastori

Până în 1912, nu se știe prea mult despre activități misionare în oraș. Atunci apare în Târgu-Mureș fratele Bartha Balázs, adventist din Pănet, care în fiecare duminică mergea cu literatură în oraș și ținea studii biblice cu anu-

mite familii. În 1913 exista un interes deosebit, iar în anii care au urmat, prezența adventistă a început să crească.

Biserica Târgu-Mureș A se organizează în 1921 lângă gara mare, într-o casă închiriată de la familia Gidófalvi pentru servicii divine. În anul următor, fratele Sorin Sabău, din Grebenișul de Câmpie, cumpără o casă pe strada Rákoczi Ferenc nr. 34, pe care o donează Bisericii Adventiste. Aici a funcționat biserica o vreme. În 1924, comunitatea avea deja 24 de membri. Casa mai devreme amintită este vândută de biserică în 1928 și se cumpără, pe strada Kossuth Lajos nr. 55, un imobil care era în acea vreme o cârciumă. În urma lucrărilor de reconstruire, se realizează o sală de rugăciune de 11 m lungime și 6 m lățime, care era suficient de încăpătoare pentru comunitatea mică de atunci și, din punct de vedere al dezvoltării, s-a dovedit a fi prielnică. Mai târziu, această sală este reconstruită. Lucrările au început în 1936, iar pe 29 octombrie 1938 a fost inaugurată. Lungimea sălii era de 16 m, lățimea de 10,5 m și înălțimea de 5,5 m, avea 300 de locuri, incluzând balconul realizat din lemn. La inaugurare au participat Dumitru Florea, președintele Uniunii, și P. Hermann, președintele Conferinței.

Au urmat vremuri grele: între 1940 și 1944 era interzisă participarea copiilor și tinerilor sub 18 ani la serviciile divine. Apoi

biserica a fost nevoită să-și schimbe denumirea în „Urmăritori ai Bibliei”. În pofida greutăților, biserica creștea. În această vreme, pastorul Bartha Balázs era ajutat de lucrătorul biblic László István, care apoi a colaborat și cu pastorul asistent Károly Csongvai. Până în 1944, zona Târgu-Mureș și împrejurimile constituiau un singur district. Astfel, pastorul Bartha Balázs avea 25-

30 de comunități, din Târgu-Mureș până în Gheorgheni, din Sârmașu până pe Valea Târnavelor. În 1944, din acest teritoriu uriaș au luat naștere trei districte pastorale. În 1945 s-a organizat Biserica Târgu-Mureș B, pe strada Remetea nr. 33, unde funcționează și acum.

Între anii 1946 și 1956, districtul Târgu Mureș A era compus din nouă comunități și a fost deservit cu credincioșie de pastorul Károly Csongvai. Între 1956 și 1975, pastorul Ioan Moldovan s-a îngrijit cu mult devotament și pasiune de nevoile spirituale ale comunității. În acești 20 de ani de greutate și interdicții pricinuite de regim, comunitatea s-a dezvoltat atât spiritual, cât și numeric. Prin harul Domnului, în perioada 1955–1975, numărul membrilor a crescut de la 146 la 450. După ce fratele Moldovan a fost ales la Uniune, comunitatea a rămas în grija pastorului József Gyéresi între anii 1975 și 1985. Numărul membrilor bisericii creștea constant, astfel că a fost nevoie să se mărească localul de cult. Lucrările au ținut din octombrie 1984 până în decembrie 1985. În primele șase luni ale construcțiilor, comunitatea se întâlnea în biserica baptistă, apoi la primul nivel al bisericii actuale, până la terminarea lucrărilor. Deși costurile renovărilor erau semnificative (în 1985, 3 milioane de lei era o sumă foarte mare, în contextul în care salariul mediu era de 1 500 de lei), totuși nu au fost întreruperi din motive financiare. Construirea clădirii a fost o experiență spirituală care a întărit credința mulțora. Inaugurarea sălii actuale a avut loc pe 23 ianuarie 1988.

În continuare, amintim, în ordine cronologică, numele pastorilor care în următorii ani au slujit în Comunitatea Târgu-Mureș A, pastori a căror lucrare și-a pus amprenta pe viața spirituală a bisericii.

După ce fratele Gyéresi a fost ales la Uniune, între 1985 și 1988, conducerea Conferinței Cluj s-a îngrijit de nevoile bisericii. Cu respect ne aducem aminte de slujirea devotată a pastorilor Emil Chețan, director de departament, și Timiș B. Sándor, președinte de Conferință.

**ÎN ACEȘTI 20
- ÎNTRE 1956
ȘI 1975, SUB
PĂSTORIREA
FRATELUI IOAN
MOLDOVAN - ANI
DE GREUTĂȚI
ȘI INTERDICȚII
PRICINUITE DE
REGIM, COMU-
NITATEA S-A
DEZVOLTAT ATĂT
SPIRITUAL, CÂT
ȘI NUMERIC.**

Tineretul în misiune în 1930

Între 1988 și 1990, Dumnezeu S-a îngrijit de această biserică în creștere prin slujirea tânărului pastor Szász Ernő. Schimbarea regimului a adus noi oportunități în ce privește evanghelizarea și plantarea de biserici prin roire, ocazii pe care comunitatea A le-a fructificat cu succes, ținând cont de sfatul lui Ellen White în ce privește organizarea de biserici mai mici, dar mai multe.

Atunci, deși multe persoane din biserică au plecat în străinătate, comunitatea avea mulți tineri și copii, și numărul de membri era de peste 600. Era cea mai mare comunitate de limba maghiară pe plan mondial. În această perioadă – mai 1990 și iulie 1991 – s-au organizat biserici-fiice în următoarea ordine: Cristești, Acățari, Sângiorgiu de Mureș, Sâncraiu de Mureș (împreună cu biserică B), și încă două biserici în Târgu-Mureș: D, de limba maghiară și C de limba română. După organizarea acestor biserici și plecarea multora în străinătate, în iulie 1991, biserică A a rămas cu 368 de membri, dar, datorită bunătății lui Dumnezeu și eforturilor misionare, în septembrie 1992 biserică număra deja 481 de membri.

După schimbarea regimului, grija comunității A au purtat-o mai mulți pastori. Astfel, între 1992 și 1994 a slujit din nou fratele József Gyéresi, iar între 1994 și 1997 a urmat fratele pastor Géza Szász-Cserei. Între 1997 și 2001, pastorul bisericii a fost Károly Nagy, iar după plecarea acestuia în Canada, pentru câteva luni a slujit biserică președintele de atunci al Conferinței, Emilian Niculescu. Apoi au urmat pastorii József Szabó (2001–2005), József Veress (2005–2011) și Károly Tamási (2011–2017), pastori care au condus comunitatea spre noi experiențe. Din 2017, fratele Csabai Gyula László păstorește biserică și sub coordonarea lui slujește în biserică și pastorul stagiar Róbert Ilyés.

În prezent, biserică are 337 de membri. Biserică Târgu-Mureș A este rădăcina celorlalte biserici din oraș, din care, așa cum am amintit, au crescut și alți lăstari prin bunătatea lui Dumnezeu și spre slava Lui. În prezent, în Târgu-Mureș sunt cinci comunități adventiste: A, despre care s-a vorbit pe larg; B, cea care s-a organizat în 1945 pe strada Remetea nr. 33; D, care s-a organizat pe 8 decembrie 1990 pe strada Predeal nr. 120, cu 40 de membri într-o casă sărăcăcioasă la vremea respectivă; comunitatea Târgu-Mureș C a fost organizată în după-amiaza primului Sabat din iulie 1991, cu 58 de membri, pe strada Aurel Filimon nr. 16. De atunci s-a mai născut și comu-

nitătea Omega, pe strada Transilvania, ca biserică-fiică a comunității Târgu-Mureș C.

În concluzie: Slava este doar a lui Dumnezeu! Pentru Biserică Adventistă Târgu-Mureș A, perioada 1921–2021 înseamnă că „până aici Dumnezeu ne-a ajutat!” (1 Samuel 7:12).

Experiența celor o sută de ani ne face să ne aducem aminte de cuvintele inspirate de încurajare ale lui Ellen White: „Nu avem de ce să ne temem de viitor decât dacă uităm drumul pe care ne-a condus Dumnezeu.” ■

László Csabai Gyula, pastor, Conferința Transilvania Sud

ÎN PREZENT, BISERICĂ ARE 337 DE MEMBRI. BISERICĂ TÂRGU-MUREȘ A ESTE RĂDĂCINA CELORLALTE BISERICI DIN ORAȘ, DIN CARE, AȘA CUM AM AMINTIT, AU CRESCUT ȘI ALȚI LĂSTARI PRIN BUNĂTATEA LUI DUMNEZEU ȘI SPRE SLAVA LUI.

MAI MULT DECÂT BIRUITORI

„Totuși, în toate aceste lucruri, noi suntem mai mult decât biruitori, prin Acela care ne-a iubit.” – Romani 8:37

**DAR CÂND AI
PUTEREA SĂ
BINECUVÂNTEZI
ÎN MOD SINCER
PE DUMNEZEU
DUPĂ O ASTFEL
DE SERIE DE
CATASTROFE
TERIBILE, CUM
A ÎNDURAT IOV,
ACEASTA ARE
O VALOARE ȘI
O FRUMUSEȚE
CARE PUNE
ÎN UIMIRE
TOT CERUL.**

Oare ce înseamnă a fi „mai mult decât biruitori”? „Lucrurile” la care se referă această super-biruință sunt: „Necazul, sau strâmtorarea, sau prigonirea, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia?” (v. 35).

Este o biruință însemnată să reușești să înduri în tăcere toate aceste forme de suferință care culminează cu moartea (în text „sabia”), și totuși să nu dai curs manifestărilor naturale, care decurg de aici, adică să nu te plângi, să nu murmuri, să nu te revolți, să nu scoți niciun cuvânt. Dar creștinul poate întrece această formă de biruință, făcând exact reversul acestor manifestări amintite mai sus, adică având puterea de a-L lăuda pe Dumnezeu din mijlocul acestei lupte, chiar și din adâncul văii plângerii. Este exact ceea ce a făcut Iov:

„Atunci Iov s-a sculat, și-a sfâșiat mantaua și și-a tuns capul. Apoi, aruncându-se la pământ, s-a închinat și a zis: «Gol am ieșit din pânțele mamei mele și gol mă voi întoarce în sânul pământului. Domnul a dat și Domnul a luat – binecuvântat fie Numele Domnului!» În toate acestea, Iov n-a păcătuit deloc și n-a vorbit nimic necuvincios împotriva lui Dumnezeu” (Iov 1:2-22).

Una este să binecuvântezi pe Dumnezeu din mijlocul belșugului, a stării de sănătate, a stării de fericire neafectată nici de cel mai mic neajuns. Dar când ai puterea să binecuvântezi în mod sincer pe Dumnezeu după o astfel de serie de catastrofe teribile, cum a îndurat Iov, aceasta are o valoare și o frumusețe care pune în uimire tot Cerul. Pe de altă parte, închide gura marelui acuzator, Satana, cel care se aștepta ca Iov să-L blesteme pe Dumnezeu în mod fâțiș. Aceasta este care Pavel numește a fi „mai mult decât biruitori”, când realizezi exact opusul atitudinii spre care ești împins de circumstanțe: în loc să te lamentezi, Îl lauzi pe Dumnezeu.

Aceasta a fost ceea ce Pavel și Sila au demonstrat practic în închisoarea din Filipi, după ce au fost umiliți, batjocoriți, bătuți și ferecați în lanțuri pe nedrept. După o asemenea experiență umilitoare, nedreaptă, dureroasă, ar fi putut considera

prima călătorie misionară în Europa un adevărat eșec, deși au pornit pe baza unei viziuni. Unde era „omul” interesat din vedenia lui Pavel, care îl invita: „Treci în Macedonia și ajută-ne!” (Faptele 16:9)?

Nu numai că nu exista niciun fel de interes din partea locuitorilor din Filipi, afară de câteva femei pe care le-au întâlnit lângă un râu din preajmă, ci propovăduirea Evangheliei a stârnit o aversiune generală din partea locuitorilor:

„Norodul s-a ridicat și el împotriva lor, și dregătorii au pus să le smulgă hainele de pe ei și au poruncit să-i bată cu nuiiele. După ce le-au dat multe lovituri, i-au aruncat în temniță și au dat în grija temnicerului să-i păzească bine. Temnicerul, ca unul care primise o astfel de poruncă, i-a aruncat în temnița dinăuntru și le-a băgat picioarele în butuci. Pe la miezul nopții, Pavel și Sila se rugau și cântau cântări de laudă lui Dumnezeu, iar cei închiși îi ascultau (Faptele 16:20-25).

Aceasta înseamnă a fi mai mult decât biruitori! Frumusețea acestei cântări a celor doi, Pavel și Sila, în asemenea împrejurări, întrece în măreție orice festivitate, orice concert creștin, indiferent de talentul soliștilor și al muzicienilor. Este un adevărat imn de biruință care răzbate până la Cer!

Dar mai există și un alt aspect al statutului de a fi mai mult decât biruitori. Oștirile romane din acele timpuri știau să-și sărbătorească biruințele. Când armatele romane se întorceau victorioase de pe câmpul de luptă, Roma se îmbrăca în haine de sărbătoare. Pe străzi, în uralele mulțimii, mășăluiau oștirile prezentând trofeele, prada de război și mai ales elita dușmanilor învinși. Uneori erau târați în urma carelor de luptă. Spectatorii erau în delir. Așa arăta sărbătoarea biruinței, o manifestare a puterii, a curajului armatelor romane, a înfrângerii dușmanului.

Dar statutul mai mult decât biruitor este reușita de a-i câștiga pe dușmani de partea lui Dumnezeu, prin liberul lor consimțământ.

Iată doar câteva exemple biblice atât de impresionante:

**IMNUL
BIRUINTEI
EMILIAN
NICULESCU**

Un episod din lupta dintre Saul și David:
„Și a zis lui David: «Tu ești mai bun decât mine, căci tu mi-ai făcut bine, iar eu ți-am făcut rău. Tu îți arăți azi bunătatea cu care te porți față de mine, căci Domnul mă dăduse în mâinile tale, și nu m-ai omorât. Dacă întâlnește cineva pe vrăjmașul lui, îl lasă oare să-și urmeze drumul în liniște? Domnul să-ți răsplătească pentru ce mi-ai făcut în ziua aceasta!»” (1 Samuel 23:17-19).

Cu o singură lovitură, David ar fi putut să încheie rapid conflictul unilateral cu Saul, care pentru el a însemnat atâția ani de suferință nemeritată. Dacă l-ar fi ucis pe Saul, ar fi ieșit biruitor, dar în această împrejurare David ne arată ce înseamnă să fii „mai mult decât biruitor”.

Pavel și Sila, în închisoarea din Filipi, prin atitudinea lor nu doar că au impresionat restul deținuților, ci au reușit să împiedice evadarea lor când porțile închisorii s-au deschis în urma cutremurului, doar pentru a salva viața temnicerului, care era pe punctul de a se sinucide. Mai mult decât atât, în acea noapte, temnicerul și familia lui au devenit creștini. Pavel și Sila ar fi putut evada în acea noapte, dar prin faptul că au rămas, au devenit mai mult decât biruitori: au câștigat de partea lui Dumnezeu pe temnicer, atât de ostil inițial, împreună cu întreaga sa familie. Așa s-a descifrat pentru ei enigma viziunii: „Treci în Macedonia și ajută-ne!”

Dar exemplul cel mai elocvent este superbiruința Domnului Isus pe cruce, când a rostit rugăciunea: „Tată, iartă-i că nu știu ce fac!” El nu Se ruga pentru Sine, nu era preocupat de durerile Sale, ci Se ruga pentru binele dușmanilor Săi. Dovezile acestei victorii s-au arătat numaidecât în convertirea tâlharului, apoi în declarația sutașului

roman care conducea plutonul de execuție: „Sutașul care stătea în fața lui Isus, când a văzut că Și-a dat astfel duhul, a zis: «Cu adevărat, Omul acesta era Fiul lui Dumnezeu!»” (Marcu 15:39).

Mântuiții tuturor timpurilor sunt de fapt beneficiarii și dovezile acestei victorii, a statutului de „mai mult decât biruitor”.

Dar ceea ce constatăm în fiecare dintre aceste exemple atât de elocvente, atât de mărețe, este că această formă de biruință începe prin a te birui mai întâi pe tine însuși.

Poate unii aveți ocazia să intrați în rândul acestei elite de biruitori tocmai pentru că vă aflați pe patul de suferință, sau ați avut parte de alte neplăceri și dureri. Transformați motivele de îndreptățită lamentare în motive de laudă la adresa lui Dumnezeu. Astfel, avem privilegiul să ne alăturăm nu numai biruitorilor, ci celor care sunt declarați ca fiind „mai mult decât biruitori”. Amin! ■

Emilian Niculescu, pastor pensionar

**MÂNTUIȚII
TUTUROR
TIMPURILOR
SUNT DE FAPT
BENEFICIARII
ȘI DOVEZILE
ACESTEI VICTORII,
A STATUTULUI DE
„MAI MULT DECÂT
BIRUITOR”.**

IOAN BIDIUC

„Acum, sloboade în pace pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău. Căci au văzut ochii mei mântuirea Ta, pe care ai pregătit-o să fie înaintea tuturor popoarelor” (Luca 2:29-30).

Aceste cuvinte ale venerabilului Simeon ar putea descrie bine și cazul pastorului Bidiuc. Aproape 90 de ani a durat pelerinajul dânsului prin lumea noastră plină de lacrimi și oftat, în așteptarea cetății al cărei arhitect și „ziditor este Dumnezeu”. Fratele Ioan Bidiuc a făcut parte dintr-o generație respectată și regretată de pastori adventiști. O generație de mari sacrificii pentru Biserica Adventistă din România, o generație care se subțiază tot mai mult, îndreptându-se spre apusul ce vestește dimineața învierii, prin Isus, Domnul nostru!

„AM TOTUȘI
MÂNGĂIEREA CĂ
DOMNUL LE ȘTIE
PE TOATE ȘI LE-A
CONSEMNAS
CU ACURATEȚE
ÎN CĂRȚILE DE
AMINTIRE ALE
CERULUI.”

Pe data de 14 noiembrie 2021, alături de familia și frățietatea adventistă, l-am însoțit pe ultimul drum, la casa lui temporară de odihnă! Cuvintele de mângâiere și încurajare la această ocazie tristă au fost rostite de pastori din conducerea Conferinței Moldova, a Uniunii Republicii Moldova și de pastorii Aurel Neațu și Teodor Huțanu, de la Uniunea de Conferințe a Bisericii Adventiste din România.

Fratele Bidiuc s-a născut la 24 februarie 1932, în Zăbriceni, Republica Moldova, o zonă cu dealuri domoale, ticsite cu roade bune. A fost al doilea copil al lui Iacob și Elisabeta, după Eufrosina, sora mai mare. Începe școala în Alexevca, raionul Edinița, județul Bălți. Dar n-a apucat s-o termine! La 12 ani, în vremurile de restriște ale anilor 1944, într-o noapte, îngrozită de atrocitățile noii puteri comuniste de la Răsărit care invadase Basarabia, familia lui încarcă într-o căruță ce mai poate și se refugiază în România.

În aceste condiții de mari dificultăți, Ioan Bidiuc, cu o stăruință care anunța personalitatea unui lider puternic, autentic și hotărât, termină școala și se înscrie la Seminarul Teologic Adventist. L-a absolvit cu un an de întrerupere, ca să câștige banii de întreținere. Pe 1 august 1955 a fost chemat să păstorească bisericile adventiste din Vama, Câmpulung Moldovenesc, Botuș, Argel și Izvoarele Sucevei. Pasiunea, hărnicia și abilitățile sale native de lider înnăscut, cu care a

slujit, l-au făcut iubit de popor și remarcat de conducerea bisericii.

Pe 12 iulie 1956, după o romantică idilă, se căsătorește cu frumoasa Olga, fiica pastorului Petrescu, care i se alătură în lucrarea de pastorație. După un an, pe 29 aprilie 1957, ca rod al iubirii lor, se naște Dorel, primul băiat. După 17 ani, pe 2 martie 1974, spre bucuria familiei, se întregeste neamul cu Ștefan, al doilea băiat. Acești doi băieți le-au dăruit cinci nepoți și un strănepot, care au mângâiat inimile argintate de vreme ale bunicilor.

Începând cu anul 1959, fratele Bidiuc a fost chemat la aproape toate slujbele pastorale ale Conferinței. În anul 1967 a fost hirotonit ca pastor, lucrând la trezoreria bisericii, apoi ca director al diferitelor departamente. În 1975 a fost ales să slujească ca secretar general al Conferinței Moldova. Iar după șapte ani în slujba de secretar, a fost ales președinte al Conferinței. A slujit zece ani în această chemare, până în 1992. A fost, cum mărturisea adesea, o perioadă tulbură și cu mari obstacole pentru lucrarea bisericii.

Însă Domnul l-a susținut să conducă Conferința Moldova cu destoinicie, înțelepciune și echilibru. Cu greu ne putem imagina astăzi pericolele din acele vremuri. Adesea le spunea colegilor mai tineri: „Să vă păzească Domnul să treceți vreodată pe unde am trecut noi, ca pastori, în perioada comunistă... Apoi continua: „Am totuși mângâierea că Domnul le știe pe toate și le-a consemnat cu acuratețe în cărțile de amintire ale Cerului.”

Ultimii câțiva ani de lucrare pastorală, înainte de pensionare, i-a petrecut în districtul Șerbănești, cumulând aproape 43 de ani roditori în ogorul Evangheliei. Pensionarea nu l-a oprit să continue cu vervă și entuziasm lucrarea pastorală prin comunitățile Conferinței, oriunde era invitat. Uimitoare și proverbială era capacitatea dânsului de a cunoaște numele și istoria majorității membrilor din Conferință.

De asemenea, pastorul Bidiuc nu și-a uitat niciodată locul rădăcinilor natale. Pe adventiștii români de peste Prut și din nordul Bucovinei ucrainene i-a înțeles și i-a ajutat cu fapta, ca nimeni altul. A fost pentru ei sfătuitor, reper spiritual în vremuri grele și ajutor de mare preț. Cunoștea limbile ucraineană, rusă, ceva bulgară, poloneză și chiar țigănește. De zeci de ori a organizat întâlniri frățești și de evanghelizare în aceste enclave românești.

La 87 de ani, Ioan Bidiuc, după ce s-a sfătuit cu familia, a hotărât să plece la Casa de bătrâni „Geana” din Vama. Despre noua lui casă și familie de credință a avut doar cuvinte de aleasă apreciere, pentru îngrijirea calificată și atentă a personalului de la „Geana”. Frunza vieții lui a împodobit frumos, cu cinste și folos, arborele uriaș al omenirii. A onorat cu roade bune locul dat de Dumnezeu, până când fulgerul necruțător al morții a smuls-o de la locul ei, spre a fi redată țărânei din care a fost luată! Trist, dar fără disperare, căci la fel ca el avem speranță în Isus – Învierea și Viața!

În încheiere voi face referire la cea mai importantă trăsătură definitorie a personalității sale. Într-o discuție recentă, a preluat cuvintele bătrânului Simeon, care aștepta să-L vadă pe Isus, Speranța veacurilor! „Acum sloboadă în pace pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău. Căci au văzut ochii mei mântuirea Ta, pe care ai pregătit-o să fie înaintea tuturor popoarelor, lumina care să lumineze neamurile și slava poporului Tău, Israel” (Luca 2:29-32).

Precum lui Simeon, suferința nu-i mai permițea să meargă la biserică, așa cum ar fi dorit. Panta drumului se înclina tot mai rău, pragurile se înălțau, distanțele se lungeau, echilibrul avea nevoie de toiag, iar vorbitorii se auzeau tot mai slab. Dar inima pastorului Bidiuc era tot acolo, cu frații și surorile. Discret și înțelept, profund în gândire, bun cunoscător al oamenilor, îmbina armonios erudiția cu explicarea simplă a credinței și vorba bună cu sfatul gândit atent!

La fel ca Simeon, pastorul Bidiuc a văzut multe și a participat la multe evenimente, mari și mici! Dar unicul eveniment pe care îl aștepta în ultima

vreme nu avea legătură cu niciun eveniment trecut, sau lucru pământesc! Și câtă dreptate avea în această permanentă așteptare! Practic, niciun om n-a văzut și n-a rămas cu nimic din această lume dacă n-a văzut cu ochii lui mântuirea lui Dumnezeu!

Exemplul său, similar cu al lui Simeon, ne convinge să acceptăm că viața capătă sens numai în momentul când simți cu toată ființa prezența palpabilă a lui Isus. Pentru dânsul, mântuirea nu era doar o simplă speranță, ci o certitudine! O realitate palpabilă!

O lecție de viață pentru noi, mai prozică, dar remarcabilă, de la pastorul Bidiuc a fost preocuparea lui clară ca, în perspectiva încheierii călătoriei pe pământ, să lase toate lucrurile în ordine. Până aproape de ultima suflare, a păstrat zilnic legătura cu familia, prietenii și frații! Apoi, fără să murmure, s-a stins senin, în pace și încet, precum o lumânare. Ca Simeon, Pavel și toți credincioșii, el știa bine în cine și-a pus încrederea! Și Mântuitorul său i-a păstrat vie această speranță până în ultima clipă!

Închei cu două versuri de la dânsul, pe care le păstrez ca amintire!

Oricât de rău ar bate vântul,
Credința să ne fie foc aprins.
Oricât de negru ar fi mormântul,
Hristos prin Cruce l-a învins!

Deci fii încrezător pe cale
Și-n orice vreme nu uita...
El știe toate lacrimile tale,
Căci e mereu la dreapta ta! ■

Din partea Asociației Pastorilor Pensionari din Romania, a consemnat pastor pensionar **Pavel Burlacu**, Conferința Moldova

**SFÂRSIT
DE CALE
PAVEL
BURLACU**

**CA SIMEON,
PAVEL ȘI TOȚI
CREDINCIOȘII,
EL ȘTIA BINE ÎN
CINE ȘI-A PUS
ÎNCREDEREA! ȘI
MÂNTUITORUL
SĂU I-A PĂSTRAT
VIE ACEASTĂ
SPERANȚĂ PÂNĂ ÎN
ULTIMA CLIPĂ!**

COMUNITATEA TAIZÉ ȘI NOUL ECUMENISM AL PĂCII

TAIZÉ ESTE O MĂNĂSTIRE CREȘTINĂ ECUMENICĂ. A FOST FONDATĂ ÎN ANUL 1940 DE ROGER SULTZ, PROTESTANT, CALVINIST, ÎMPREUNĂ CU UN GRUP DE ȘAPTE AMICI. A ALES LOCALITATEA TAIZÉ, NU DEPARTE DE CLUNNY, PENTRU ISTORIA MILENARĂ MONASTICĂ.

Între 28 decembrie 2021 și 1 ianuarie 2022, orașul Torino va fi gazda unui eveniment special: „Întâlnirea europeană de rugăciune”, organizată de comunitatea Taizé. Această întâlnire se înscrie în linia evenimentelor organizate în mod sistematic de către această comunitate. Din anul 1978, comunitatea Taizé organizează în fiecare an o întâlnire intitulată „Pelerinaj de încredere pe Pământ”. Acest pelerinaj le oferă participanților ocazia de a împărtăși credința oamenilor de vârsta lor din diferite confesiuni, de a cunoaște realitatea comunităților creștine din țara gazdă și de a participa la diferite ateliere și evenimente.

Pentru mulți români, comunitatea Taizé este încă necunoscută. Cine sunt ei? Care este misiunea și rolul lor în epoca actuală? Ca să răspundem la aceste întrebări, vă propun să privim un fragment din cuvântarea rostită de Fratele Alois (starețul acestei comunități) pe 9 octombrie 2021, cu ocazia deschiderii Sinodului catolic, faza diocesană: „Aș vrea să vă împărtășesc un vis. Ar fi posibil ca, în cursul procesului sinodal (în acești doi ani) nu doar delegații, ci întreg poporul lui Dumnezeu, nu doar catolicii, ci și credincioșii din diferite biserici să fie invitați la o mare întâlnire ecumenică? Deoarece, prin botez și Sfânta Scriptură, suntem frați în Hristos, uniți într-o comuniune imperfectă, dar reală, chiar când probleme teologice rămân nerezolvare. O astfel de întâlnire, aici, la Roma, și în același timp în altă parte în lume, într-o celebrare a Cuvântului și a rugăciunii pentru pace. O asemenea celebrare ar putea să fie continuată cu o părtășie între diferite denominațiuni. Experiența noastră din Taizé mă încurajează să fac o astfel de propunere...”

Care este experiența din Taizé?

Taizé este o mănăstire creștină ecumenică. A fost fondată în anul 1940 de Roger Sultz, protestant, calvinist, împreună cu un grup de șapte amici. A ales localitatea Taizé, nu departe de Clunay, pentru istoria milenară monastică. Au

decis să facă o mănăstire pentru unitatea religioasă. Au cumpărat o clădire pe care au amenajat-o, apoi au fost ajutați de nunțiul catolic Ioan Roncalli, cel care urma să devină papa Ioan al XXIII-lea, care le-a dat o biserică nefolosită pe care ei au adaptat-o după nevoia lor. Roncalli, odată ajuns papă, a deschis porțile Bisericii Catolice, și ei au devenit de-ai casei. Au urmat întâlniri cu bisericile anglicană, ortodoxă, valdenză... A început să crească numărul participanților. Sute, ca mai apoi să se transforme în mii și zeci de mii, de tineri au început să frecventeze cursurile spirituale ale mănăstirii. Se petrecea ceva în comunitatea Taizé. Era o prezență spirituală care atrăgea ca un magnet. Anii '70 au adus o explozie de tineri din zeci de națiuni. După mai bine de 30 de ani, entuziasmul nu s-a micșorat, ci, dimpotrivă, un nou spirit este prezent.

Tineri din toate religiile vin și petrec o săptămână în rugăciune, meditație, lungi perioade de tăcere, cântece și descoperirea vocației. Apoi pleacă, doar ca să se reîntoarcă aducând și alți tineri cu ei. Dorința de unitate este mai mare decât dogmele. Ecumenismul este aerul pe care îl respiră în fiecare zi. Nu ecumenismul – *Ut unum sint* – propus de enciclica papală a papei Ioan Paul al II-lea, ci unul simplu, de sus în jos, bazat pe gesturi de amabilitate, ajutor și dragoste frățască, indiferent de religie, dogme și apartenență religioasă. Un ecumenism propus de tineri, bazat pe ideea de pace, de împreună colaborare. Un ecumenism pentru binele omenirii.

Alain Woodrow scria pentru *Le Monde* (2 sept. 1974): „Taizé este una din cele mai mari aventuri ale timpului nostru.” C. Castro Cubel adăuga: „Taizé este instituția de mâine a credinței, biserica de mâine.” Nu în ultimul rând, Alain de Penanster, în *L'Espresso* (9 sept. 1974): „Care pastor sau preot ar putea ține în tăcere totală 40 000 de tineri adunați în rugăciune?”

Astăzi, în fiecare săptămână, trec pe acolo în jur de 6 000 de tineri, petrec timp în rugăciune, discută sau stau în tăcere. În meditație încearcă să

descopere sensul vieții. De acolo pleacă mai departe, ducând cu ei ceea ce au primit.

Teologul Oliver Clement a observat că imnurile de la Taizé au o structură specială. Se repetă ca o mantră, fără introducere și fără sfârșit. El spune: „Tineri care nu știu nimic despre mister încep să îl cunoască.” Fratele Ioan, teologul comunității, spune: „Experiența de la Taizé nu poate să fie explicată, ea trebuie trăită personal ca să fie înțeleasă” (Vatican Insider).

Este ceva mistic acolo.

La început, frații erau protestanți, apoi a venit momentul unui pas următor... S-au adăugat membri din alte religii. După moartea lui Robert a fost numit stareț fr. Alois, care este catolic. El a construit repede o rețea solidă cu biserica-mamă. Acum spiritul de la Taizé este în armonie cu spiritul Bisericii Catolice. Trecând pe la Taizé, protestanții ajung să se atașeze mult de Francisc

și de Biserica Catolică. Întâlnirile anuale de rugăciune se petrec în marile catedrale din Europa, în prezența și cu binecuvântarea episcopilor. Spiritul unității, al bucuriei și al păcii îi ajută pe tineri să depășească limitele doctrinare. Această comunitate este numită „biserica viitorului”, „biserica creștină universală”. În urma experiențelor pe care le au acolo, cu ajutorul marilor instituții creștine și în ritmul în care se dezvoltă, are toate șansele să devină modelul pentru noul ecumenism al păcii. În fața secularismului și a tiraniei tehnologice, comunitatea Taizé este soluția pentru milioane de tineri. Ar putea fi aceasta o capcană? Nu degeaba, cu ani în urmă, Ellen White a spus: „Fiți siguri că religia curată și neîntinată nu este o religie a senzaționalului” (SM, 295.1). ■

**EUCUMENISM
CONTEMPORAN
BENONE
LUPU**

**ÎN FAȚA
SECULARISMULUI
ȘI A TIRANIEI
TEHNOLOGICE,
COMUNITATEA
TAIZÉ ESTE SOLUȚIA
PENTRU MILIOANE
DE TINERI. AR
PUTEĂ FI ACEASTA O
CAPCANĂ?**

Dr. Benone Lupu, pastor în Italia

ÎN CENTRUL ATENȚIEI

cu Valeria Sitaru

DUMINCĂ; ora 20.00

ADEVĂRUL PREZENT AL EDUCAȚIEI ADVENTISTE (VIII)

Formare (*metanoia*) versus conformare (*schema*)

Acest articol încheie o serie de eseuri prin care ne-am propus să prezentăm modul în care adevărul prezent al educației adventiste răspunde crizei morale care a cuprins lumea noastră în acest timp solemn, când Domnul Isus Hristos este gata să revină. În mai multe numere precedente ale revistei *Curierul Adventist* din acest an (2021), am opus *veșnicia profetică* – clipei înșelătoare; *persoana și identitatea* – informației și uniformității; *realizarea și împlinirea* – performanței și succesului; *unitatea, părtășia și continuitatea* – divizării, individualismului și secvențialității; *slujirea* – profitului și pe *Dumnezeu* – omului.

În textul de față ne dorim să arătăm care este miza finală a inversiunilor amintite mai sus, (trans)formarea după chipul divin *versus* conformarea față de modelele impuse de lume. Dincolo de beneficiile și confortul de care ne bucurăm în mileniul al III-lea, suntem provocați ca niciodată până acum de întrebarea: în timpul vieții, omul *devine* ceea ce *este* (o persoană care să reflecte chipul divin) sau *este* ceea ce *devine* (un rezultat al asumării propriului destin)?¹ În opoziție cu oferta strategiilor pedagogice contemporane, educația adventistă propune o altă viziune (Coloseni 3:1,2), „un alt duh” (Numeri 14:24), alte priorități (Matei 6:33) și împliniri care trec dincolo de cele mai optimiste așteptări ce se pot regăsi în orizontul lumii noastre (1 Corinteni 2:9; Filipeni 3:20; Efeseni 3:20). Această perspectivă este posibilă pentru că principiile educației adventiste vin dintr-o altă lume, o lume în care vor trăi toți cei care intră în procesul de transformare și încep să trăiască după „legile și orânduirile” noii împărății.

Inversiunea prin care creatura dorește să devină creator

Biblia ne spune că omul este o ființă creată din dragoste de Dumnezeu după chipul Său și pentru slava Sa (Geneza 1:26,27; Matei 5:16), dar, începând cu perioada modernă s-a produs o inversiune. Omul n-a mai acceptat acest statut de creatură a lui Dumnezeu, iar ca rezultat a urmat revolta față de Divinitate în forme tot mai multe și din ce în ce mai agresive, forme care s-au generalizat mai ales în contextul globalizării și prin care ființa umană și-a asumat rolul de arhitect al propriei persoane și al propriului destin. Prin urmare, în acest context, omul și-a ales opțiunea să nu mai devină ceea ce este (creația lui Dumnezeu), ci prin conformare dorește să fie ceea ce de-

vine.² Modelul biblic al „omului care devine bun prin har divin”, prezent în Antichitate și în perioada medievală, a fost înlocuit după perioada modernă cu modelul „omului care devine util prin cunoaștere”. Declinul umanității este direct proporțional cu dezinteresul manifestat pentru ceea ce este divin, deoarece „conștiința a ce e mai înalt este cea care orientează în sus pe cei de jos”³.

Profetic, în Biblie este scris despre această tendință în jos și chiar sunt nominalizate anumite manifestări. De asemenea, există chiar avertizări cu privire la amploarea pe care o vor lua aceste aspirații în timpul sfârșitului. Mai ales, apostolul Pavel a descris pe larg acest proces de *înlocuire a lucrurilor firești*, în mod deosebit în primele capitole din Epistola către romani (1–3), dar și într-una din cele două epistole către Timotei (2 Timotei 3:1-5). Verdictul Scripturii este înfricoșător atunci când prezintă nivelul la care ajung în intenție și fapte acțiunile celor care îl sfidează pe Creator: „...nu numai că le fac, dar și găsesc de bun pe cei ce le fac” (Romani 1:32).

De asemenea, profetul Domnului pentru zilele din urmă a avertizat că „omul, cea mai nobilă ființă de pe pământ, creată după chipul lui Dumnezeu, se transformă într-un animal! Din cauza propriilor lui obiceiuri, el devine josnic și imoral”⁴. Este trist că tot mai puțini oameni sunt conștienți că „Satana va înjosi toate capacitățile raționale asupra cărora deține controlul și le va transforma în însușiri firești. Gusturile lui, preferințele, concepțiile, planurile și țintele lui sunt îndreptate în mod direct împotriva lui Dumnezeu; Satana nu are nici cea mai vagă înclinație spre lucrurile prețuite și aprobate de Dumnezeu, ci o plăcere deosebită pentru acelea pe care Dumnezeu le disprețuiește”⁵. Iar miza acestei conformări este totul, deoarece „conformismul față de obiceiurile lumesti transformă biserica după chipul lumii, dar nu va transforma niciodată lumea după chipul lui Hristos”⁶.

Drama personală a celor care nu acceptă experiența transformării și resping modelele este că, în final, nu mai au repere, iar o societate unde acești oameni sunt majoritari nu mai are principii și norme care să stabilească o stare de normalitate. Din nefericire, avem aici o imagine a societății contemporane în care *binele comun* este mai mult o idee decât un ideal, iar libertatea individului se bazează pe fragila și instabila egalitate democratică ce rezultă în urma echilibrului subiectiv dintre virtuți verbalizate și vicii afirmate. Urmarea cea mai evidentă a acestei situații este lipsa de modele și, implicit, dilema

existențială cu care este confruntată orice persoană care realizează că are nevoie de un reper: „Pe cine să imit? Trebuie oare urmată viața de umil sacrificiu al cărei model îl oferă Hristos? Sau trebuie mai degrabă să ducem viața activă și mândră a cetățeanului războinic al cărui mediu și produs a fost prin excelență Roma?”⁷

Viața – între (con)formare sau (trans)formare

Dar vestea bună este că Biblia nu doar că oferă protecție față de pericolul degradării, care conduce spre decăderea ființei umane de la statutul de creatură după chipul lui Dumnezeu, ci prezintă și modalitatea prin care omul poate să fie transformat după modelul divin. Când apostolul Pavel le trimite credincioșilor din Roma îndemnul: „Să nu vă potriviți chipului veacului acestuia, ci să vă prefaceți prin înnoirea minții voastre...” (Romani 12:2), are în vedere, pe de-o parte, procesul de degradare la care este supus omul când își uită originea nobilă, iar pe de altă parte oferă soluția pentru a rezista acestui regres care duce la moarte eternă. Cuvintele-cheie „potrivire” (*syshēmatizesthe*) și „prefacere” (*metamorphousthe*) pun în contrast conformarea⁸ (a intra într-o schemă, un tipar, o inseriere într-o rețea) și transformarea⁹ (metamorfozarea, dezvoltarea creativă, devenirea, atingerea potențialului maxim).

Puterea transformatoare a educației adventiste

Transformarea la care ne cheamă Hristos are în vedere o devenire care să ne schimbe după modelul ceresc, dar să ne ofere și puterea de a trăi în această lume, ca sare și lumină. În viziunea Bibliei, creștinul (elevul/studentul) nu este numai un supraviețuitor, ci un explorator care se raportează la prezent „în” și „din” perspectiva viitorului, fiind supus unui proces continuu de schimbare și devenire pentru ceea ce urmează. Chiar dacă este batjocorit sau ignorat, el nu trebuie să renunțe la statutul de a fi o *privești pentru lume, îngeri și oameni* (1 Corinteni 4:9), tocmai prin acest proces al transformării și devenirii după modelul divin într-o lume în care oamenii sunt tot mai ușor așezați în scheme, rețele sau tipare care-L denigrează și-L dezonorează pe Creator.

Acest proces de transformare asemenea Lui este asumat cu responsabilitate de educația adventistă și reprezintă o prioritate în orice școală a bisericii. La acest ideal, mai ales în timpul pe care-l trăim, subscrie întru totul și Universitatea Adventus din Cernica. Într-o lume în care, prin educația seculară și ateistă, se demontează sistematic orice motivație de a crede în Dumnezeu, iar tinerii sunt formați să argumenteze în favoarea inexistenței lui Dumnezeu, în campusul adventist din Cernica continuăm să-i cerem lui Dumnezeu înțelepciune și putere pentru a-i ajuta pe tineri să se lase transformați asemenea Lui și să reziste presiunii contemporane, care încearcă

să-i potrivească în scheme sau să-i așeze în diverse rețele sociale și digitale. Prin ceea ce este și prin scopul pentru care a fost adusă la existență, educația adventistă afirmă că „adevăratul obiectiv al educației este acela de a reface chipul lui Dumnezeu în suflet.”¹⁰

Această transformare are loc prin puterea Duhului Sfânt (Ioan 3), printr-o lucrare divino-umană. Astfel, Dumnezeu oferă ocaziile și mijloacele, inclusiv un sistem de educație, dar depinde de fiecare dintre noi cum le folosim. Iar această lucrare va continua până la revenirea Domnului Isus și chiar este așezată în raport cu acest eveniment, pentru că numai „când caracterul Domnului Hristos va fi în mod desăvârșit reprodus în poporul Său, atunci EL va veni să-i ia la Sine ca fiind ai Săi”¹¹. ■

Emanuel Sălăgean, pastor, șef birou comunicare și relații publice, Universitatea Adventus

¹ Autorul uneia dintre ultimele cărți vândute în milioane de exemplare susține că „noi suntem cei care l-am plâsmuit pe Dumnezeu după chipul și asemănarea noastră – nu invers”. Prin urmare, convingerea lui este că toate formele de religie se pot reduce la un „umanism spiritual” care să anuleze credința în orice persoană, forță sau formă divină. Altfel spus, ceea ce contează este doar ceea ce poate face omul, pentru că și religia este un produs al rațiunii umane. Reza Aslan, *Dumnezeu, o istorie umană*, (traducere din engleză de Andreea Eșanu), București, Humanitas, 2020, p. 15.

² Influențați în mare măsură de producțiile de film și de mediul online, mulți copii din zilele noastre își doresc să fie Batman, Superman, păpușa Barbie, Spider Man și chiar zombi. Adolescenții, tinerii și multe persoane adulte sunt preocupate de conformarea față de unele tendințe promovate de chirurgia plastică sau de industria cosmetică. Dacă amintim că, doar în anul 2017, volumul încasărilor în domeniul operațiilor estetice s-a ridicat la suma de 8,6 miliarde euro, iar anul industria de cosmetice face un profit de ordinul zecilor de miliarde de euro, începem să înțelegem cât de mare este presiunea pentru conformarea față de un model uman? Să mai amintim și că tot mai multe persoane se tatuează sau își pun piercinguri? Un exemplu extrem pentru această situație este Rudolf Buchholz, om de știință în domeniul IT, care este în cartea recordurilor pentru cei mai mulți cercei implantați în tot corpul și cele mai multe modificări corporale. <https://www.libertatea.ro/stiri/453-de-cercei-infipti-tot-corpul-rolf-buchholz-barbatul-cu-cele-mai-multe-piercinguri-din-lume-2429522>

³ Allan Bloom, *Criza spiritului american*, Humanitas, București, 2017, p. 282.

⁴ Ellen G. White, *Minte, caracter și personalitate*, vol. I, p. 230, (ediție electronică).

⁵ Eadem, p. 238, (ediție electronică).

⁶ Ellen G. White, *Minte, caracter și personalitate*, vol. II, p. 558, (ediție electronică).

⁷ Pierre Manent, *Metamorfozele cetății. Eseu despre dinamica Occidentului*, (traducere din franceză de Mona Antohi), Humanitas, București, 2012, p. 11.

⁸ În termenii lui Michael Foucault, acest proces de potrivire se realizează prin „tehnologiile sinelui”, care „permit indivizilor să efectueze, singuri sau cu ajutorul altora, un anumit număr de operațiuni asupra propriului corp și suflet, asupra gândurilor, comportamentelor, asupra modului lor de a fi; să se transforme în așa fel încât să atingă o anumită stare de fericire, de puritate, de înțelepciune, de perfecțiune sau de imortalitate”. (<https://dilemaveche.ro/sectiune/societate/articol/revolutia-oglinzii-si-nasterea-omului-postmodern>). Această atitudine îl face pe omul postmodern să fie mereu preocupat să-și construiască o imagine de sine la superlativ, cu evaluări strict personale în termenii de cât de „frumos”, de „bun” și „deștept” este, privindu-se deosebit și superior semenilor, dar mai ales ca patron al propriei sale vieți.

⁹ „Viața de creștin nu este o modificare sau o îmbunătățire a celei vechi, ci o transformare a firii” Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii*, p. 172, (ediție electronică).

¹⁰ Ellen G. White, *Mărturia pentru comunitate*, vol. V, p. 322, (ediție electronică).

¹¹ Eadem, *Parabolele Domnului Isus*, p. 69, (ediție electronică).

SĂNĂTATEA – CADRUL BUCURIEI DE PLINE A VIETII

SINGURUL CARE RĂMÂNE MEREU ACTUAL ÎNSĂ, ÎN DESCOPERIREA PRINCIPIILOR SANOGENE, ESTE DUMNEZEU.

Sănătatea a fost, este și va rămâne una dintre valorile cele mai intime ce definesc ființa umană. Poate nu știi să cânti la pian, sau la vioară, poate nu te pricepi la tenis, sau la fotbal, poate nu ești deprins să mânuiești anumite unelte, însă nimic din toate acestea nu îți influențează starea de bine, pentru că lipsa pe nișa de exprimare valorică nu te reprezintă, este una exterioară.

Sănătatea este în tine, în corpul tău și în mintea ta. *Mens sana in corpore sano* (minte sănătoasă în corp sănătos) — nu este doar un dicton latin, ci reprezintă descrierea unui mecanism de interrelaționare, creat de Dumnezeu încă de la început, explicat ulterior de Domnul Isus: „Dacă ochiul tău este sănătos, tot trupul tău este plin de lumină; dar dacă ochiul tău este rău, trupul tău este plin de întuneric” (Luca 11:34).

Omul a descoperit toate elementele chimice din care este creat corpul uman, le-a și asamblat, dar, deși erau toate la locul lor, nimic nu mișca, nu simțea, pentru că lipsea ceea ce Biblia numește „duhul de viață” pus de Dumnezeu în om.

Sănătatea este definită de Organizația Mondială a Sănătății ca fiind „o stare pe deplin favorabilă, atât fizic, mintal, cât și social, și nu doar absența bolilor sau a infirmităților”. Mai târziu a fost inclusă în această definiție și „capacitatea de a duce o viață productivă social și economic”. Medicina (lat.: *ars medicina* = arta de a vindeca) este o ramură a științelor biologice care are ca scop păstrarea și restabilirea sănătății și care studiază în acest scop procesele fizice, chimice și biologice ale vieții, structurile și funcțiile organismului, cauzele și mecanismele de producere a bolilor, precum și mijloacele de diagnosticare, tratare și prevenire a lor.

Oamenii au fost interesați de sănătate și au privit-o cu multă responsabilitate. În timp ce Aristotel remarca: „Sănătatea este calitatea cea mai meritorie a corpului”, Hipocrate statua: „Sănătatea este o comoară pe care puțini știu să o prețuiască, deși aproape toți se nasc cu ea.” Sănătatea este privită cu multă seriozitate de aposto-

lul Pavel: „Urarea de sănătate este scrisă cu mâna mea: Pavel. Acesta este semnul în fiecare epistolă; așa scriu eu” (2 Tesaloniceni 3:17).

De-a lungul timpului, modul în care medicina a înțeles procesele fiziologice și fiziopatologice a presupus existența multor progrese, dar și a multor derapaje. Singurul care rămâne mereu actual însă, în descoperirea principiilor sanogene, este Dumnezeu. Încă de la început, Dumnezeu stabilește dieta omului; însănoțește, ca răspuns al rugăciunii lui Avraam, pe Abimelec, astfel, nevasta și roabele acestuia pot să nască; descoperă poporului Israel, încă din zorii formării lui ca națiune, principii și reguli de sănătate, reguli care rămân valabile până în ziua de azi.

Sănătatea înseamnă, în primul rând, ascultarea de voia lui Dumnezeu. În Geneza 17:12 găsim porunca divină dată lui Avraam pe când acesta avea 99 de ani: „La vârsta de opt zile, orice copil de parte bărbătească dintre voi să fie tăiat împrejur, neam după neam.” Prima întrebare care se naște este de ce circumciziunea trebuia făcută după 8 zile, și nu după 5, 7 sau 10 zile de exemplu? Cercetări recente privind fiziologia nou-născutului scot în evidență cel puțin două motive pentru care circumciziunea era indicată în ziua a 8-a. În primul rând, vitamina K, esențială pentru funcționarea mai multor proteine implicate în cascada coagulării sângelui (protrombina, factori VII, IX și X, proteina C, proteina S și proteina Z) fiind sintetizată în cantitate maximă în ziua a 8-a, circumcizia înainte sau după ziua a 8-a ar duce la hemoragii abundente – această perioadă, fiind denumită de oamenii de știință „fereastră de oportunitate” pentru circumciziune¹. În al doilea rând, s-a pus în evidență faptul că indicația optimă pentru practicarea circumciziunii este perioada neonatală, această perioadă fiind grevată de mai puține complicații în timpul și/sau după circumciziune, în comparație cu copilul de la un an în sus sau cu adultul. Întârzierea circumciziunii crește riscul apariției multiplelor patologii genitale: infecții, inflamații, neoplazii². În conclu-

zie, ziua a 8-a este ziua indicată pentru circumciziune. Exemplele pot continua.

În Leviticul 15:1-12,31 sunt amintite măsurile ce trebuiau luate în cazul instalării anumitor simptome de boală contagioasă. Iar în Numeri 19:11, Dumnezeu poruncește: „Cine se va atinge de vreun mort, de vreun trup omenesc mort, să fie necurat timp de șapte zile.” Identificăm în aceste câteva pasaje biblice, scrise cu 3 500 de ani în urmă, câteva reguli de igienă la îndemâna oricui, prezentate într-un limbaj accesibil. Dacă s-ar fi ținut cont de aceste câteva reguli simple, milioane de oameni ar fi fost salvați.

Iată câteva principii – pe cât de simple, pe atât de eficiente – recomandate de Biblie pentru prevenirea răspândirii anumitor boli. Metoda biblică cerea spălarea întregului corp, nu doar a mâinilor celui ce s-ar fi putut contamina. În unele cazuri, nu era suficientă o singură spălare. Ea trebuia repetată la anumite intervale de timp. Spălarea nu se făcea oriunde, ci în apă curgătoare. Hainele celui contaminat erau spălate și apoi uscate la soare. În unele situații, chiar luându-se toate aceste măsuri, cel contaminat era declarat „necurat” (contaminat) pentru o anumită perioadă de timp și ținut în carantină, fiind privit ca un posibil purtător al germenilor bolii. Dacă, după trecerea timpului prevăzut, nu apăreau semnele bolii, carantina înceta și omul putea să revină la viața normală. Doar câteva reguli de sănătate și prevenție, simple, dar care presupun înțelegerea unor procese complexe ce au la baza aseptia și antiseptia.

Au murit mulți oameni nevinovați de-a lungul istoriei, doar pentru că aceste principii biblice au fost ignorate de către cei ce practicau medicina. Iată câteva „rețete medicale” ciudate, practicate în Egiptul antic: pentru prevenirea încărunțirii părului, acesta trebuie uns cu sânge de vițel negru, care a fost fiert în ulei negru. Tot în același scop, se recomandă ungerea părului cu grăsime de șarpe cu clopoței. Pentru scoaterea așchiilor se practica aplicarea de sânge de rămă și bălegar de asin (bogat în spori de tetanos). Alte rețete pentru diferite boli presupuneau prescrierea de remedii cu ar fi: sânge de șopârlă, dinți de porc, mâncăruri stricate, grăsime rânțedă, copită și excremente de măgar, excremente de antilopă, câine, pisică și chiar de fluture. Aceste recomandări sunt extrase dintr-un papyrus egiptean renumit – *Papyrus Eber* – un tratat medical scris în Egiptul faraonic, în anul 1552 î.Hr, deci cu circa aproximativ 3 500 de ani în urmă. Pe vremea aceea, Egiptul ocupa o poziție dominantă în lumea veche în privința științei medicale. Aproximativ în aceeași perioadă, în Egipt trăia Moise, cel ales de Dumnezeu să elibereze poporul evreu din captivitatea egipteană.

Mesajul pentru sănătate face parte din identitatea poporului adventist. La 15 zile de la întemeierea oficială a bisericii, Ellen White primește în viziune principii importante în ceea ce privește prevenția, tratamentul și

recuperarea, acestea contribuind la creșterea calității și duratei vieții în rândul poporului lui Dumnezeu.

În 1848, lui Ellen White i s-a descoperit faptul că tutunul, ceaiul și cafeaua sunt dăunătoare sănătății, celelalte aspecte ale stilului de viață sănătos au fost transmise și înțelese mult mai târziu. În 1866, a apărut prima instituție sanitară adventistă, apoi Sanatoriul din Battle Creek (1876), și apoi, urmând exemplul, multe alte instituții. Doctorul John H. Kellogg, devenit celebru, atâta vreme cât a rămas credincios a condus cu multă competență lucrarea medicală în biserică, iar Sanatoriul din Battle Creek a găzduit pacienți din înalta societate a Statelor Unite. Dacă astăzi rețeaua de instituții sanitare a Bisericii Adventiste este atât de bine organizată, deservită și dotată cu cele mai moderne mijloace de tratament existente, se datorează în mare parte acelor începuturi slabe, călăuzite de Dumnezeu, începând din anul 1863 și îndrumărilor transmise prin doamna scundă, slabă, bolnavă și fără pregătire școlară, numită Ellen G. White.

Idei enunțate de Ellen White și confirmate de știință.

Pâinea să fie bine coaptă. S-a demonstrat că celulele drojdiei de bere folosite la prepararea pâinii, dacă nu sunt distruse prin coacere, consumă vitaminele B din tubul digestiv, lăsând organismul fără aportul acestora. *Untul folosit în cantitate mare este dăunător. Ceaiul chinezesc și cafeaua naturală nu trebuie să fie folosite.* Acestea „biciuiesc nervii, pot produce dureri de cap, insomnii, palpitații, indigestie, tremurături și chiar cancer”. *Dieta originală, edenică, cea mai bună pentru om* — este constituită din cereale, fructe, nuci, semințe comestibile, legume și verdețuri. *Lumina solară este benefică pentru organism. Exercițiile fizice sunt necesare pentru păstrarea sănătății. Cumpătarea în toate:* înlăturarea a ceea ce este rău și folosirea cu moderație a ceea ce este bun este calea spre sănătate optimă. Aceste descoperiri și multe altele sunt traduse într-un stil de viață sănătos și o calitate a vieții superioară celorlalți oameni.

Beneficiile pe termen scurt și lung pe care le aduce punerea în practică a acestor principii au fost recunoscute printre altele și într-un articol publicat în revista *The Atlantic*, în anul 2013: „Datorită stilului lor de viață unic, oamenii de știință aparținând diverselor organizații precum Institutul Național de Sănătate și Societatea Americană de Cancer au studiat, începând din 1958, relația dintre obiceiurile alimentare și stilul de viață, respectiv scăderea incidenței afecțiunilor și a mortalității într-o serie de studii cunoscute sub numele de Adventist Health Study. Conclu-

**SANATATE ȘI
CREDINȚĂ**
ANA-MARIA
ZANFIR

ziile în urma acestor studii sunt remarcabile: Loma Linda conduce în statisticile despre longevitate. În timp ce o femeie americană obișnuită va trăi până la 81 de ani, femeile adventiste vegetariene din Loma Linda vor trăi în medie până la 86 de ani. În timp ce bărbatul american obișnuit va trăi până la 76 de ani, bărbatul adventist vegetarian va trăi în medie până la 83 de ani. Loma Linda nu este o enclavă boemă de vegani cu spirit liber. Mai degrabă, ceea ce face comunitatea remarcabilă – și remarcabil de conștientă de sănătate – este că găzduiește una dintre cele mai mari comunități de adventiști de ziua a șaptea din lume. O denominațiune conservatoare a creștinismului, religia susținând un stil de viață sănătos ca principiu principal al credinței. Acesta este un motiv major pentru care Wareham, un adventist de ziua a șaptea, își ia sănătatea atât de în serios.³

În acest context, nu trebuie să ne mire că statisticile arată că rata de îmbolnăvire de cancer în rândul bărbaților adventiști este cu 60 de procente mai mică decât media din California, în timp ce, în cazul femeilor din Loma Linda, rata este cu 75 de procente mai scăzută.

Potrivit Universității din Loma Linda, „cazurile de decese provocate de boli coronariene sunt cu 66% mai puține în rândul bărbaților, respectiv cu 98% mai puține în rândul femeilor din comunitate, comparativ cu restul oamenilor. Mai mult, rata deceselor apărute în urma atacurilor cerebrale în rândul bărbaților din Loma Linda este cu 72% mai mică decât în cazul bărbaților non-adventiști. Pentru femeile adventiste, în comparație cu restul femeilor din SUA, rata deceselor provocate de atacurile cerebrale a fost cu 82% mai mică.”³

Privind spre imaginea statornică a Tatălui ce dorește pentru copiii Lui de astăzi să fie sănătoși, având și confirmarea din toate timpurile a beneficiilor urmării și împlinirii orânduirilor în sănătate, întrebarea este: „Vrei să te faci sănătos?” (Ioan 5:6). Este timpul să le vorbim și altora despre sănătate... nu ca o nouă învățătură, ci ca o mărturie mai presus de orice evidență că Isus trăiește și că mântuiește pe toți cei ce Îl cheamă dintr-o inimă curată.

Este timpul să știm unde ne situăm și care sunt binecuvântările și riscurile unei atitudini de o manieră sau alta. Cu cât suntem mai angajați în lucrul din viața Lui, cu atât chemarea noastră va fi întărită prin bucuria celor care au descoperit viața, prin biruința în Numele Mielui, care dă sens existenței noastre și a lor.

„În anul următor, pe vremea când porneau împărații la război, David a trimis pe Ioab, cu slujitorii lui și tot Israelul, să pustiască țara lui Amon și să împresoare Raba. Dar David a rămas la Ierusalim” (2 Samuel 11:1). Este timpul să plecăm la război în numele păcii, al vieții,

cu pace, pentru ca solia întreită să fie auzită și primită; tu poți să fii cu noi sau să crezi că este mai bine să rămâi la Ierusalim. Mai devreme sau mai târziu, Bat-Șeba îți va părea mai frumoasă decât orice făgăduință cerească, iar ochii tăi se vor întoarce de la răsplătire spre plăcerile de o clipă ale păcatului – Bat-Șeba fiind o metaforă pentru orice adicție, începând cu munca, arta, dragostea, drogurile, până la orice altceva care ar putea să ne țină la Ierusalim când... „chivotul și Israel și Iuda locuiesc în corturi, domnul meu Ioab și slujitorii domnului meu sunt tăbărâți în câmp, și eu să intru în casă!” (2 Samuel 11:11). Toate își au vremea lor. Ferice de cine înțelege că timpul și-a ajuns împlinirea.

Domnul Isus Hristos prezintă pilda semănătorului care aruncă sămânța pe pământ: o parte cade lângă drum, o altă parte cade pe loc stâncos, alta în măcăciuni, iar o altă parte în pământ bun, iar aceasta dă rod bogat. Sămânța este Cuvântul Lui Dumnezeu, mesajul pentru sănătate în cazul de față, pământul este viața noastră. Sunt unele aspecte din viața noastră care sunt în pământ bun și dau rod bogat. Dar mai avem și o parte din obiceiuri, lângă drum – anumite reguli de odihnă de exemplu, care sunt luate de pasările unor interese trecătoare, a unor nopți pierdute la un film sau la un joc pe computer, plătite cu sănătate. O altă parte cade în locuri stâncoase – dorim și adoptăm în viața noastră reguli pentru sănătate, dar în momentul în care suntem supuși stresului suntem prea oboșiți, sau începem să percepem noile reglementări din viața noastră ca restricții, revenim la stilul de viață arid și lipsit de o adevărată schimbare, al stâncii. S-ar putea să păstrăm o parte de pământ în care să permitem măcăcinilor să crească și, deși aveam principii de viață sănătoasă, încet, încet, din cauza conjuncturii, din cauza prietenilor, sub presiunea altor membri ai familiei, să renunțăm rând pe rând la ele.

Când ispitele ne asaltează, când grijile, nedumeririle și întunericul par să ne învâluie sufletul, să privim către locul din care am văzut ultima dată venind lumina. Să ne odihnim în iubirea lui Hristos și sub grija Sa protectoare, urmând recomandarea apostolului Petru: „Spuneți-vă sănătate unii altora cu o sărutare de dragoste. Pacea să fie cu voi cu toți, care sunteți în Hristos Isus! Amin!” (1 Petru 5:14). ■

Dr. Ana-Maria Zanfîr, director Departamentul Sănătate, Uniunea de Conferințe

¹ Serekara Gideon Christian, „Haematological Basis of 8th Day Male Child Circumcision in The Holy Bible”, Sokoto Journal of Medical Laboratory Science, septembrie 2017.

² Brain J. Moris, „A 'snip' in time: what is the best age to circumcise?” BMC Pediatrics, 28 februarie, 2012.

³ Emily Esfahani Smith, „The Lovely Hill: Where People Live Longer and Happier”, *The Atlantic*, 4 februarie, 2013.

AUTENTICITATEA ȘI ISTORICITATEA TOREI (II)

MAI MULTE NUME – MAI MULTE SURSE?

„**A**teologia” modernă susține că folosirea mai multor Nume ale Divinității (în special *Yahwé* și *Elohim*) în Pentateuc ar fi dovada că nu Moise l-a scris, ci ar proveni din surse și timpuri diferite. Să examinăm evidența.

Denumirea cea mai obișnuită pentru Dumnezeu în Biblia ebraică este *Elohim* (dumnezeu, zeu, divinitate: Deuteronomul 10:17), cuvânt folosit de peste 2 600 de ori, de obicei ca substantiv comun, dar foarte frecvent înlocuitor de nume divin (Geneza 1:1,3). O versiune arhaică a acestui „nume” este *El* (divinitate, putere), folosit de circa 240 de ori, în special în pasaje poetice. Sunt de asemenea prezente formele *Eloah* sau *Elah* (de peste 150 de ori), folosite în cărțile Iov, Daniel și Ezra. Acestea sunt varianta ebraică și, respectiv, aramaică a denumirii arabe a lui Dumnezeu (*Ilah* sau *Allah*).

Credincioșii din diverse popoare se refereau la Dumnezeu adevărat, numindu-l *El-Elyon* (în dialectele din Canaan), *Elyonin* sau *Illa'á* (în aramaică), *Hypsistos* (în greacă), care înseamnă: Cel de sus, Preînaltul, Ființa Supremă, numit uneori și Dumnezeu cerului, sau Dumnezeu dumnezeilor.¹

Un alt nume moștenit din vremurile patriarhale, cu care Dumnezeu S-a recomandat lui Avraam, a fost *El-Şaddai*, care înseamnă, probabil, Atotputernicul, prezent de 48 de ori în Biblia ebraică, în literatura arhaică și poetică.²

Lui Moise și poporului Israel, Dumnezeu li S-a descoperit sub numele sacru *Yahwé* (Cel ce era/este/va fi: Exodul 3:14), care apare în Biblia ebraică de 6 828 ori, vocalizat diferit de învățații evrei din era creștină, pentru a se citi *Adonai* (Domnul) sau *Elohim* (Dumnezeu).³ *Yahwé* este numele unic al Dumnezeului lui Israel, a cărui rostire avea să fie interzisă de rabini în epoca greco-romană, sub pedeapsa capitală.⁴

Dumnezeu i-a reamintit lui Moise: „Eu m-am arătat lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov ca *El-Şaddai*, dar sub numele Meu, *Yahwé*, nu am fost cunoscut de ei (Exodul 6:2-3).” Totuși, numele

Yahwé apare în scris, începând cu Geneza 2, înainte de momentul descoperirii din cartea Exodului, ceea ce arată că Moise (sau Iosua?) a inserat apoi și în cartea Genezei noul nume al Dumnezeului izbăvitor al lui Israel. Numele este folosit astfel și retroactiv, fie singur (*Yahwé*), fie compus (*Yahwé Elohim*).

Biblia ebraică folosește numele divine după împrejurări și după specificul cărții. Cine poate crede că aceste două nume atât de frecvente în toată Scriptura, folosite atât în mod separat, cât și de peste 900 de ori împreună, ar indica surse diferite?

Alte Numerie cu bucluc

Muntele lui Dumnezeu este numit de 35 de ori Sinai și de 17 ori Horeb, atât în Pentateuc, cât și în restul Scripturii. Trebuie să credem că toate aceste locuri biblice sunt petice din două surse diferite, care au fost mai târziu cusute împreună? Sinai putea foarte bine să se numească și Horeb (pustiul), așa cum muntele Hermon era numit uneori Sirion, sau Senir (Deuteronomul 3:9). Numele diferite sunt adesea nume date de populații diferite sau, în cazul munților, pot fi vârfuri diferite ale aceluiași masiv (1 Cronici 5:23; Cântarea cântărilor 4:8).

Socrul lui Moise este numit la început Reuel (Exodul 2:18; Numeri 10:29), dar mai frecvent este numit Ietro (Exodul 3:1; 4:18; 18:1-12). De ce să ne mirăm că Reuel are și un nume de lider (Ieter sau Ietro, Exodul 4:18), deoarece *yéther* (sau în varianta arhaică *yatru*) înseamnă „excelență” și „coardă de arc”.⁵

Reflectă aceste nume surse diferite? Sunt atâtea personaje biblice cu două sau trei nume: Esau este Edom (Geneza 36:1), Iacov este Israel (Geneza 32:38; 35:10; 47:31; Mica 3:9), Iosif este *Djefnet-p'ankh* (Geneza 41:45), Hoșeia este Iosua (Numeri 13:8,16), Ghedeon este Ierubaal (Jude-

**ANACRONISME
BIBLICE
FLORIN
LAIU**

**BIBLIA EBRAICĂ
FOLOSEȘTE NUMELE
DIVINE DUPĂ
ÎMPREJURĂRI ȘI DUPĂ
SPECIFICUL CĂRȚII.**

cători 6:32; 7:1; 9:57),⁶ Solomon este Iedidia (2 Samuel 12:24-25), Daniel este *Balatšu-úțur* (Daniel 4:8,19), Hadasa este Estera (Estera 2:7) și lista se poate prelunge.

Episoade similare – surse diferite?

Dumnezeu îl scosese pe Avraam din lumea periculoasă a cetățitorilor, iar acesta își făcuse o imagine cumplită despre răutatea lor. Pentru a-și apăra pielea, patriarhul a pus-o pe Sara să spună un adevăr riscant, care ascundea adevărul relevant. Faptul se petrece mai întâi în Egipt (Geneza 12:11-20), dar se repetă după 24 de ani, în Gherarul filistenilor (Geneza 20:1-18). Mai târziu, Isaac procedează la fel cu filistenii din Gherar (Geneza 26:7-16).

Criticii spun că aceste trei episoade reprezintă variante ale unei singure legende, adunate din surse diferite. Dar cele trei episoade au deosebiri importante, prin care autorul le diferențiază. Este, oare, ceva neobișnuit ca un

om să greșească de două ori în același fel în relațiile cu semenii? Sau este imposibil ca fiul să imite greșeala tatălui, după 60 de ani? Autorul ne spune clar că Avraam făcuse o convenție inițială cu Sara, ca să nu spună că este soția lui, ceea ce implica repetarea acestei strategii de supraviețuire (Geneza 20:12-13).

Singurul lucru greu de priceput, din toată această poveste adevărată, este că Sara, la 60 de ani și chiar la 84 de ani, era încă frumoasă. De Rebeca nu ne mirăm, deoarece ea nu poate să fi avut mai mult de 40 de ani cu ocazia locuirii în regiunea Gherarului. Totuși, nu este înțelept să ne grăbim cu concluziile, când ne lovește brusc „scepticismia”. Aceste cifre aproximative trebuie corelate cu cifrele Bibliei

despre viața neobișnuită a patriarhilor.

Patriarhii antediluvieni deveneau apți pentru căsătorie în jurul vârstei de 100 de ani (!), erau încă fertili la 500 de ani și încheiau viața pe la 800-900 de ani. Strămoșii imediați ai lui Avraam și ai Sarei deveneau apți pentru căsătorie și reproducere după vârsta de 30 de ani și aveau o longevitate între 150 și 400 de ani (Geneza 11:10). Abia când Sara era în vârstă de 90 de ani se menționează că era înaintată în vârstă, adică era deja la menopauză (Geneza 17:17; 18:11). Probabil că tocmai în urma acestei constatări, cu circa 13 ani mai înainte, în disperare de cauză, Sara își pusese sclava „la sânul lui” Avraam, ca să aibă copil de la ea, după legile timpului (Geneza 16:1-3; 17:25).

Aceste date biblice extrem de interesante sugerează că Sara, la peste 80 de ani, arăta ca o femeie frumoasă de astăzi la 45 de ani, ceea ce nu este imposibil, dacă acceptăm celelalte date ale Genezei.

Iluzia anacronismelor

Criticii acuză și prezența unor presupuse anacronisme istorice sau lingvistice în Pentateuc. Anacronismul este o nepotrivire în domeniul istoriei. De exemplu, a spune că lui Mihai Viteazul i-ar fi plăcut mămăliga este un anacronism, deoarece porumbul a apărut în Țările Române la cel puțin 80 de ani după moartea ambițiosului voievod.

În același sens, moartea lui Moise în Deuteronomul 34 este imposibil să fi fost scrisă de Moise, deoarece nu este o rostire profetică, ci o descriere istorică și încă foarte laudativă: „În Israel nu s-a mai ridicat niciun profet ca Moise; niciunul nu poate fi comparat cu el în ce privește semnele și minunile...” (v. 10-12). Sau când citim nota parantetică din Numeri 12:3 („Dar omul acesta, Moise, era foarte modest”, era cel mai smerit om de pe fața pământului”), putem crede că însuși Moise ar fi scris așa ceva?

Asemenea exemple dovedesc că Pentateucul nu a fost scris absolut numai de Moise și a rămas exact așa cum îl lăsase el. După moartea lui, alți oameni ai lui Dumnezeu au contribuit ca editori, cu anumite precizări și note. Aceasta nu este doar concluzia autorului acestui articol. Încă din Antichitate, unii rabini precizau că ultimul capitol din Pentateuc a fost scris de Iosua.

În Evul Mediu, anumiți rabini au observat că și unele afirmații ca acelea din Geneza 12:6b; 22:14b; Deuteronomul 3:11 nu puteau fi scrise de Moise, ci mai degrabă de Iosua sau de alții, mai târziu. La care, Rabbi Yosef Bonfils a răspuns: „De vreme ce noi credem în succesiunea darului profetic și cuvintele tuturor profetilor sunt adevărate, care este diferența, dacă aceste detalii au fost scrise de Moise, sau de un alt profet?”⁸

Într-adevăr, anumite note și explicații au fost adăugate textului ebraic mai târziu. Moise nu putea vorbi despre locuirea canaaniților în țară la timpul trecut (Geneza 13:7). De asemenea, lista domnitorilor Edomului din Geneza 36:31-43, care se repetă exact în 1 Cronici 1:43-54, nu putea fi scrisă mai devreme de perioada regalității israelite, când Edomul a devenit provincie israelită și evreii au putut avea acces la sursele istorice ale edomiților. Editori responsabili ai cărții lui Moise – de calibrul lui Samuel, Natan, Isaia, Ezra – au putut face actualizări sau precizări ca acestea:

1. Dan – numele actualizat al cetății Laiș (sau Leişam, în Geneza 14:14, Deuteronomul 34:1 cf. Iosua 19:47; Judecători 18:7,14,27,29).
2. „Adică Hebron” – adaos la numele cetății Kiriath-Arba, în Geneza 23:2; 35:27; Iosua 15:13,54; 20:7; 21:11; cf. Iosua 14:15; Judecători 1:10.

Acestea sunt într-adevăr anacronisme, dacă credem că nimeni în afară de Moise nu a scris nimic în Pentateuc. Dar dacă admitem că unele intervenții secundare

**ACESTE DATE
BIBLICE EXTREM
DE INTERESANTE
SUGEREAZĂ CĂ
SARA, LA PESTE
80 DE ANI, ARĂTA
CA O FEMEIE
FRUMOASĂ DE
ASTĂZI LA 45 DE
ANI, CEEA CE NU
ESTE IMPOSIBIL,
DACĂ ACCEPTĂM
CELELALTE DATE
ALE GENEZEI.**

(note, precizări, completări etc.) puteau fi incluse mai târziu, de oameni responsabili, atunci problema dispărea, iar anacronismele acestea nu sunt dovezi împotriva lui Moise ca autor al Genezei.

Nu putem avea dovezi directe dintr-o epocă atât de îndepărtată în favoarea intervențiilor editoriale din Pentateuc. Dar aceasta este soluția cea mai rezonabilă, ținând cont de următoarele realități:

1. Diverse intervenții editoriale în textele antice, inclusiv în textul biblic, sunt bine documentate pentru epocile de mai târziu (cf. Proverbele 25:1).
2. Afirmațiile repetate ale Bibliei cu privire la Moise, ca autor principal al Pentateucului, nu pot fi negate sau eludate.⁹
3. În ciuda anacronismelor aparente, ebraica Pentateucului și caracterul istoric sunt de o autenticitate impresionantă. Nicio imaginație sănătoasă nu poate concepe apariția târzie a Pentateucului, ca discurs mitologic și de propagandă politică postexilică, așa cum afirmă critica distructivă.

Evreii, limba și scrierea

Criticii afirmă, de asemenea, că la timpul istoric indicat de Biblie (c. 1400 î.Hr.), nu ar fi existat încă evrei, nici scriere ebraică. Totuși, denumirea de „evreu” exista înainte de Avraam, care a trăit între anii 2150 și 1975 î.Hr. Numele de *šibhri* (*eberit*, „evreu”) provine de la Eber, un strămoș îndepărtat al lui Avraam (Geneza 10:21; 14:13), dar a fost folosit cu precădere sau exclusiv pentru acei urmași ai lui Eber care au păstrat cultul Dumnezeului Creator.

În ce privește limba, știm că toate limbile se modifică în timp, sub diverse influențe și chiar de la sine. Avraam nu a ieșit din Ur vorbind „ebraică”, dar cu siguranță era un dialect semitic, cel mai probabil limba semiților locali – akkadiana. În Harran s-a adaptat la limba locală, de asemenea un dialect semitic, o aramaică arhaică, iar în Canaan, Avraam și urmașii au adoptat limba localnicilor, o canaanită veche, care era tot o limbă semitică, deși canaanită, la origine, erau hamiti. Evreii erau conștienți că vorbesc „limba Canaanului” (Isaia 19:18).

Faptul că mărturiile arheologice ale unor inscripții ebraice sunt relativ târzii (sec. X-VI î.Hr.) nu înseamnă că până atunci evreii n-au scris. Pe lângă vechile inscripții monumentale (Deuteronomul 27:8; Iosua 8:32), care nu s-au păstrat, și pe lângă tablele inscripționate ale Mărturiei (Legământului), despre care nu se mai știe nimic din timpul lui Ieremia (Ieremia 3:16), evreii au moștenit Scripturile, scrise pe suluri de papyrus și rareori pe piele, materiale perisabile, care nu puteau supraviețui decât prin copiere repetată și multiplă, de-a lungul secolelor.

Păstrarea unor scrieri uitate de peste 2 000 de ani în vase de lut, în peșterile de lângă Marea Moartă, a fost o excepție și o șansă nesperată.

În perioada 1200–500 î.Hr. și ocazional mai târziu, evreii au scris cu alfabetul canaanit (paleo-ebraic). Unele inscripții și suluri paleo-ebraice s-au descoperit. Înainte de anii 1200 î.Hr., în Canaan s-a folosit în special alfabetul sinaitic, primul alfabet inventat în Egipt, în jurul anilor 1600 î.Hr. Încă nu s-au descoperit inscripții „ebraice” în acest alfabet, dar în orice caz acesta a fost alfabetul în care au scris Moise și Iosua, în care Dumnezeu a scris Cele Zece Porunci și n-ar fi de mirare ca invenția alfabetului, acest mijloc revoluționar de comunicare, să aparțină evreilor, care au locuit în Egipt între anii 1875 și 1445 î.Hr.

Ideea că ebraica biblică ar fi o limbă unitară, de la Adam până la Isus și până la Ben Gurion, este o naivitate. Anumite condiții au întreținut această iluzie. Ebraica în care a fost scris Pentateucul a devenit model literar pentru următorii scriitori biblici, iar unii profeți din epoca persană (Hagai, Zaharia, Maleahi) au făcut eforturi să scrie în limba profeților dinainte de exil. Apoi standardizarea finală a textului, făcută de masoreți în era creștină, a uniformizat artificial limba Bibliei ebraice, astfel încât acum, la prima vedere, limba Pentateucului pare similară cu a scrierilor apărute după 1 000 de ani.¹⁰

În ciuda aparentei uniformități, studiile de specialitate dovedesc că ebraica biblică nu este uniformă. Limba din Samuel–Împărați este o fază mai veche decât limba Cronicilor. Limba lui Ezechiel este la răscruce, între ebraica mai veche a Leviticului și ebraica târzie. Limba cărții lui Iov are unele particularități care se regăsesc numai în Tora lui Moise. Oare aceste diferențe să nu însemne nimic?

Dacă nu v-ați plictisit până aici

Un argument al vechimii reale a Pentateucului este și acela că are nu puține cuvinte împrumutate din egipteană veche, aparținând universului practic.¹¹ Totuși, structura limbii nu a fost contaminată de egipteană în cei 430 de ani de rezidență în Egipt, ceea ce se explică prin faptul că evreii au locuit destul de izolați în zona Goșen din Deltă. Influența egipteană se resimte și în unele nume, simple sau compuse, purtate de egipteni sau de evrei: *Asenet* („a zeiței Neit”, Geneza 41:45), *Harnefer* („zeul Horus este bun”, 1 Cr. 1:36), *Fineas* („tuciuriul”), *Potifera* („dat de zeul Ră”), *Țafnat-Paaneah/Djef-net-pa'ankh* („Dumnezeu cel viu este provizia mea”) etc.¹²

În afară de numele de localități, care în mod natural sunt egiptene (Pitom, Țoan, Ramses): titlul de „faraon” (*parô*), referirea la *naftuhimi* (egiptenii din Deltă) și la

ÎN CIUDA ANACRONISMELOR APARENTE, EBRAICA PENTATEUCULUI ȘI CARACTERUL ISTORIC SUNT DE O AUTENTICITATE IMPRESIONANTĂ.

Țara Patros și *patrusimi* (Egiptul de Sus) sunt împrumuturi egiptene. Termenul egiptean al Nilului a pătruns în ebraică în forma *yō'ôr* și s-a folosit adesea cu sensul comun de „râu” sau „canal”. De asemenea, în Pentateuc există o serie de termeni arhaici care nu se mai găsesc decât în cartea lui Iov.¹³ Ce vă sugerează acestea?

Un alt argument lingvistic al autenticității și vechimii Pentateucului este tiparul numelor teofore.¹⁴ Până la Moise și Iosua, puținele nume teofore existente în Pentateuc erau construite cu numele divine *El*, *Šaddai* și *Țur* (Stâncă). Numele teofore cu „El” se pot găsi și mai târziu, ele fiind universal semitice; dar numele formate cu *Šaddai* (Preaputernicul) și *Țur* (Stâncă) nu se întâlnesc în cărțile de mai târziu.

În Pentateuc nu există încă nume teofore compuse cu „-Yahu-”¹⁵, dar în epoca regatului acestea apar tot mai frecvent. Fenomenul se explică prin faptul că numele sacru (Yahwé/Yáhu) i-a fost descoperit abia lui Moise (Exodul 6:3). De asemenea, expresia *Yahwé Țăbă'ot* (Domnul oștirilor)¹⁶ apare pentru prima dată în epoca lui Samuel (1 Samuel 1:3,11); nu există în Pentateuc.

O dovadă în plus o constituie denumirea diferită a lunilor anului. În Pentateuc și în scrierile dinainte de exil apar numai denumirile arhaice ale lunilor anului, de origine canaanită: Abib (I), Ziw (II), Etanim (VII), Bul (VIII); dar în cărțile de după exil se găsesc numai denumirile noi, babiloniene, care sunt uzuale și astăzi în calendarul iudaic: Nisan, Sivan, Elul, Kislew, Tebet, Adar.

Toate aceste detalii tehnice dovedesc că scrierile atribuite lui Moise au într-adevăr vechime pe care o pretind și că merită luate în serios ca surse istorice, nu numai de dragul credinței, ci și de dragul adevărului istoriei universale. Este mult mai comod pentru unii să respingă istoricitatea Legii lui Moise, pentru că „scepticemia” se ia de-a gata, în timp ce verificarea se face cu migală, după decenii de cercetare. Pentru credință însă, este nevoie cel puțin de prudență, care nu este la îndemâna omului grăbit să știe totul fără muncă. ■

Florin Lăiu este profesor de Biblie pensionar

¹ Gen. 14:18-20,22; Num. 24:16; Deut. 32:8; 2 Sam. 22:14; Ps. 7:18; 9:3; 18:14; 21:8; 46:5; 47:3; 50:14; 57:3; 73:11; 77:11; 78:17,35, 56; 82:6; 83:19; 87:5; 91:1,9; 92:2; 97:9; 107:11; Is. 14:14; Plâng. 3:35,38; Dan. 2:18-19; 3:31,26/93; 4:11/14,21/24,31/34,31/37; 5:1; 7:18,22,25,27; Marcu 5:7; Luca 1:32,35,76; 6:35; 8:28; Faptele 7:48; 16:17; Evrei 7:1. Acest nume predomină în pasajele poetice, în proza care descrie cunoașterea de Dumnezeu printre neevrei și în apocrif: Septuaginta, 1 Esdra, Iudit, Tobit, 2-3 Macabei, Ode, Înțelepciunea, Sirah etc. Acest nume superlativ era folosit și sub forma de „Dumnezeul cerului” (Gen. 24:3,7; Iona 1:9; Ps. 136:26; Dan. 2:19,37, 44; 2 Cr. 36:23; Ezra 1:2; 5:12; 7:23; Neemia 1:5; 2:20; Ap. 16:11) sau „Dumnezeul dumnezeilor” (Deut. 10:17; Ps. 136:2; Dan. 2:47).

² În interpretare rabinică, numele *Šaddai* ar însemna Cel Suficient Sie Înșuși.

³ *Iehova* este o variantă apărută în teologia catolică înainte de Reformă și reprezintă citirea eronată a numelui sacru YHWH (Yahwé) cu vocalele de la *Adonay*.

⁴ În Lev. 24:11,16 se folosește verbul *naqab*, care aici are același sens ca în Prov. 11:26. Dar evreii l-au tradus cu „a numi” (în Septuaginta), sau „a rosti” (în Targum). Tot așa a fost tradus și în unele Biblii în engleză publicate de evrei (TNK, JPS 1985). Dar și unele traduceri creștine reflectă aceeași idee: Biblia Siriacă (aramaică), Biblia de la București 1688 (după Septuaginta). Practica evitării rostirii numelui a rămas standard în iudaism. Autorii NT s-au supus acestui obicei, pentru a nu-i scandaliza pe evrei, dar și pentru că Evanghelia, adresată tuturor neamurilor, avea ca mijloc de comunicare greaca, sau alte limbi, în care numele sacru nu avea niciun înțeles, și care era dificil de scris și de pronunțat corect. De aici și obiceiul creștinilor de a imita practica iudaică, înlocuind numele sacru Yahwé, cu „Domnul” sau „Dumnezeu”, după specificul fiecărei limbi. Puține Biblii creștine au transliterat Numele sub forma Iehova (Carol I / Nitzulescu, 1921) sau Yahweh (New Jerusalem Bible, 1985).

⁵ Se pare că era un nume/titlu care putea indica pe întâiul născut: Jud. 8:20; 1 Cr. 2:32; 4:17. În Geneza 49:3, Ruben este numit de Iacov poetic, în calitate de întâi-născut, *yether* („întâiul”) în rang și în putere.

⁶ În 2 Sam. 11:21 este numit în ebraică *lurubešet*, un vestigiul al modului în care scriitorii evrei obișnuiau să înlocuiască numele Baal cu Boșet/Beșet (rușine). În Septuaginta, la 2 Sam 11:21, este *Ierubaal*. Același fenomen este și în cazul *Eșbaal/Iș-Boșet* (1 Cr. 8:33, 39; 2 Sam. 2:8), sau *Meribbaal/Mefiboșet* (1 Cr. 8:34; 9:40; 2 Sam. 4:4; 9:6,12).

⁷ Ebr. *'anaw* = umil, smerit. Termenul ebraic poate cuprinde și blândețea, ca nuanță, dar traducerea cele mai bune se referă la modestie, smerenie: „*três humble*” (TOB), „*very humble*” (NRS) etc.

⁸ Cf. John Barton, „Source Criticism” in The Anchor Bible Dictionary www.ualgary.ca/~eslinger/genrels/DocHypothesis.html

⁹ A se vedea articolul din numărul anterior al revistei.

¹⁰ De exemplu, cuvântul care era scris consonantic *qdš* și se pronunța cândva *qudš* (sfințenie) a fost vocalizat peste tot în forma târzie *qôdeš*; iar cuvântul pronunțat cândva *'il* (Dumnezeu), a fost vocalizat peste tot *'el*.

¹¹ Iată principalii termeni egipteni din ebraica lui Moise: *abnēt* (brâu), *ăhu* (stufăriș), *ăhlāmā* (piatră de jasp roșu/violet), *ēfā* (băncioară), *fi* (navă), *gôme* (papiros), *hîn* (unitate de măsură pentru lichide), *zēret* (lat de palmă), *harțôm* (preot-cititor, vrăjitor), *hôtām* (sigiliu), *taba'at* (inel-pecete), *téne'* (coș), *lésem* (piatră de feldspat verde-albăstruie), *nôfek* (piatră de turcoaz), *pah* (placă metalică), *rū,h* (amurg, Gen. 3:8), *šittā* (accacia), *šēš* (în subțire, vison), *tēbā* (coș de papiros, arcă).

¹² După Yoshiyuki Muchiki, „Egyptian Proper Names and Loanwords in North-West Semitic”, Scholars Press, Atlanta, 1999, pp 207-258.

¹³ Parte din termenii comuni sunt: *'ed* (nor de abur), *ăhu* (stufăriș), *dôbe* (vlagă), *abuddā* (servitorime), *śiah* (tufă), *šéfer/sifrā* (frumusețe), *šuf* (a vătăma, a zdrobi). Alte arhaisme se găsesc doar în Pentateuc: *ăbib* (spice noi; numele primei luni: martie/aprilie), *bəddōlah* (rășina *budulhu*/bdelium), *gaḥōn* (pântec), *hallāze* (acela), *zēā* (sudoare), *hānik* (slujitor instruit), *hargōl* și *solām* (specie de lăcuste neidentificate), *lāhat* (dogoare), *nəfilīm* (oameni de statură foarte înaltă), *iṭṭabōn* (chin), *rahḥēf* (a plana), *śāāṭnez* (țesătură dn amestec de fire), *śaraḥ*, *śéret* (a mișuna; viețuitoare mică), *tālī* (tolbă).

¹⁴ Acestea sunt nume de persoane care conțin în ele nume sau apelative divine, cum ar fi „El” (Elnatan, Natanael), *Šaddai* (Šadaiur, Țurišaddai) sau Yahwé, în forme populare: Yahu, Yah, Yau, Yo: Natanyahu/Yaunatan; Hananyah/Yauh-anan).

¹⁵ Există ca excepție numele lui Iosua (Yahušūa), dar în realitate, el se numea inițial Hoșéa; Moise i-a schimbat numele (Num. 13:8; Deut. 32:44; Ex. 17:9).

¹⁶ Nu este clar ce înseamnă termenul „*tebaot*” în această construcție. Luat separat, el poate însemna „oști” sau „războaie”. În combinație cu Yahwé, înseamnă probabil luptător / viteaz / biruitor / războinic. Unii autori, considerând că Yahweh este o formă verbală cauzală (Cel care înființează / cauzează existența) și nu simplă (Cel ce este / ființează), și știind că „*tebaot*” (oștiri) este folosit poetic în mod curent, cu referire la aște, traduc Yahweh Creatorul oștirilor (cerului și pământului, cf. Gen. 2:1).

MESAJE CODATE

Primul pas – rezolvă înmulțirile și află numărul care corespunde literei din paranteză. Pasul doi – scrie litera corespunzătoare numărului din șirul de cifre subliniate, apoi vei descoperi versetele codate și poți să le memorezi! Spor!

1. 4 6 8 18 8 10 42 18 6 42 35 42 45 10 42 30 10 14
42 21 28 42 36 14 35 42 18 12 28. Ioan 3:18

----- . Ioan 3:18

2. 35 14 48 10 42 56 42 14 54 28 42 6 18 42 30 12 18 6 8 48 8 30 42
35 42 25 42 28 4 12 28 42 27 42 72 42 30 42. Isaia 25:8

----- .Isaia 25:8

3. 45 10 18 6 42 35 42 72 8 – 36 63 45 10 35 4 48 10 14 30 25 42
36 42 18 8 42. Isaia 26:4

----- . Isaia 26:4

CODURI:

3x4= __ (A); 2x2= __ (O); 3x2= __ (R); 4x2= __ (I); 3x6= __ (C); 5x2= __ (N)

5x3= __ (B); 6x7= __ (E); 5x7= __ (D); 5x6= __ (L); 7x2= __ (U); 7x3= __ (S);

4x7= __ (T); 6x6= __ (J); 8x6= __ (M); 7x8= __ (Z); 9x2= __ (G); 3x9= __ (F)

9x4= __ (V); 5x9= __ (Î); 6x9= __ (Ș); 9x7= __ (Ă); 8x9= __ (Ț); 5x5= __ (P).

**CITESC SI
DESCOPAR**
**ALINA
CHIRILEANU**

Alina Chirileanu este director asistent în cadrul Departamentului Copii, Uniunea de Conferințe.

Răspuns: Coduri: A- 12; O-4; R-6; I-8; C-18; N-10; B-15; E-42; D-35; L-30; U-14; S-21; T-28; J-36; M-48; Z-56; G-18; F-27; V-36; Î-45; Ș-54; Ț-72; P-25.
1. Oricine crede în El nu este judecat. Ioan 3:18
2. Dumnezeu șterge lacrimile de pe toate fețele. Isaia 25:8
3. Incredeti-vă în Domnul pe vecie. Isaia 26:4

INSTITUTUL DE STUDII BIBLICE PRIN CORESPONDENȚĂ

SolaScriptura

☎ 0747 242 542 ✉ contact@solascriptura.ro

SECRETELE BIBLICE ALE SĂNĂȚĂII

Sănătatea nu este rodul întâmplării

conține 6 module
durata medie a cursului - 3 luni

CURS DE NUTRIȚIE

Cum și ce mâncăm ca să trăim

conține 7 module
durata medie a cursului - 3 luni

CÂND DRAGOSTEA SE ÎNTOARCE ACASĂ

Transfuzie de viață

conține 7 module
durata medie a cursului - 3 luni

PARABOLELE LUI ISUS

Când 5+5 fac 5

conține 3 module
durata medie a cursului - 2 luni

FERICIRILE DE PE MUNTE

Inima, un cuvânt - cheie

conține 3 module
durata medie a cursului - 2 luni

CURS DE CITIRE A BIBLIEI

program special conceput pentru cei care nu au citit niciodată Biblia

compatibil cu orice versiune
românească a Bibliei
durata cursului - 2 ani
(lectura medie - 4 pagini/zi)

CURSORI
GRATUITE ONLINE ȘI PRIN CORESPONDENȚĂ

Vezi oferta completă de cursuri pe www.solascriptura.ro

Sprijină SolaScriptura prin donații sau menționează pe bilețelul de zecimi și daruri.

RON: RO81 BRDE 445S V475 0525 4450 EUR: RO29 BRDE 445S V479 7577 4450 SWIFT: BRDEROBU

57544